

דברי הכנסת

כנס מיוחד

הישיבה השלוש-מאות-ושבעים-ושלוש של הכנסת השלוש-עשרה

יום שלישי, י"ט באב התשנ"ה (15 באוגוסט 1995)

ירושלים, הכנסת, שעה 14:03

תוכן העניינים

דברים לזכרו של חבר הכנסת חיים קופמן, זיכרונו לברכה

הצהרת אמונים של חבר הכנסת י' אחימאיר

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הסכם אוסלו ב' כפי שסוכם בין שר החוץ פרס לערפאת

השלכות של הסכם אוסלו ב' שנחתם עקרונית בטאבה

הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת

הסכנה מפני מרי והמרדה של חלק ממחנה הימין העלול לערער את שלטון החוק בישראל

סכנה לקרע בעם ואיומים באלימות כנגד תושבי יש"ע ותומכיהם מצדם של חוגי ממשלה ומפלגות
הקואליציה

דברים לזכרו של חבר הכנסת חיים קופמן, זיכרונו לברכה

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני פותח כנס מיוחד של הכנסת, יום שלישי, י"ט באב התשנ"ה, 15 באוגוסט 1995.

חברי הכנסת, אני רוצה, ברשותכם, עד שמשפחתו של חיים קופמן, זיכרונו לברכה, תשב, להודיע על סדר העבודה שלנו היום. אנחנו נקיים אזכרה קצרה; נצא כמקובל להפסקה קצרה מאוד של שלוש-ארבע דקות; נחדש את הדיונים של הבית. אנחנו נקבל חבר כנסת חדש ונתחיל בדיון כפי שמפורט בתוכנית.

חברי הכנסת, אני אודה לכם אם תקומו.

(חברי הכנסת מכבדים בקימה את זכרו של המנוח.)

בשבוע שעבר הלך לעולמו, לאחר מחלה קשה, חבר הכנסת חיים קופמן, זיכרונו לברכה.

חבר הכנסת חיים קופמן כיהן בכנסת החל משלהי הכנסת השמינית ועד לכנסת האחת-עשרה. נכנס לכנסת במהלך הכנסת השתים-עשרה וכיהן בכנסת השלוש-עשרה עד יום מותו. הוא כיהן כסגן יושב-ראש הכנסת בשלהי הכנסת השתים-עשרה.

חבר הכנסת חיים קופמן, זיכרונו לברכה, היה פעיל מאוד בוועדת הכספים ובוועדת הכלכלה של הכנסת. בשנים 1981-1984 כיהן כסגן שר האוצר. איש כלכלה ומשק להלכה ולמעשה. היה יושב-ראש הקואליציה בממשלת האחדות, יושב-ראש סיעת הליכוד בכנסת האחת-עשרה.

למרות מחלתו הקשה עשה כל מאמץ כדי שעבודתו הפרלמנטרית לא תיפגע.

יהי זכרו ברוך.

בבקשה לשבת.

חברי הכנסת, לפני שבוע הספדתי את חיים קופמן, זיכרונו לברכה, בשם הבית ואמרתי כחבר דברים אחדים על חיים קופמן לבני המשפחה ולציבור הגדול של האבלים, חברי כנסת מכל הכנסות ומכל הסיעות, קהל גדול, קהל גדול מקרב חברי תנועתנו, קהל גדול של ידידים ומוקירים. אני רוצה להביא בפניכם כאן חלק מן הדברים.

הבית הזה הוא המוקד המרכזי של חיינו הדמוקרטיים, ובתוקף היותו כזה יש בו לא פעם מתח רב, בוודאי ויכוח, ביטוי למשסע וביטוי למאחד. אבל זה גם בית שחיים בו אנשים, חיים יחד. בבית זה יש חברות וחברים. בית זה שמח כאשר שמחה פוקדת את ביתו של אחד מחבריו. בית זה אבל באבלן של משפחות כאשר אחד מחברינו הולך לעולמו.

אנחנו בכנסת הזאת איבדנו שלושה חברי כנסת. חיים קופמן, זיכרוננו לברכה, הוא השלישי. הכרנו אותו יום-יום מכיוון שבתקופה שבריאיותו היתה טובה הוא היה מן הפעילים שבחברי הבית, גם בתוקף אישיותו וגם בתוקף תפקידיו. לא פעם התווכחנו אותו, אבל היתה לנו תמיד הרגשה של נועם הליכות. החיוך השובב והפיקח שכל כך אפיין אותו לא היה מעשה של תכסיס אלא הוא נבע מתוך פנימיותו של חיים קופמן.

אני אומר כאן דברים שידועים לכל חברי הבית ולא דברים שנוהגים לומר בהספדים. הם אמיתיים במאה אחוז.

לפני כעשר שנים, כאשר פתח-תקווה, עיר הולדתו, עיר הולדתו של שבטו הגדול, של סביבתו החברתית והמשפחתית, איבדה כיתה שלמה באסון הנורא, אסון הבונים, נסענו יחד זה לצד זה ביחד עם רעייתו להלוויה הנוראה. היתה לי אז שיחה עם חיים דווקא על שאלות של חיים ומוות. אני זוכר אותה היטב, משום שבעשר שנות חיי האחרונות, שמונה שנות חיי האחרונות, הוא ביטא יום-יום את הבעיה הנוראה הזאת של רצון חיים עז של אדם פעיל מאין כמותו וסכנת מוות שריחפה על ראשו. הוא עשה זאת בגבורה, בריסון פנימי, באצילות גדולה. עוד לפני חודשים אחדים הוא נהג להופיע בכנסת, ואנחנו ידענו שמעל ראשו מרחפת סכנה. מסודר תמיד, איזו אלגנטיות מאופקת, תרבותית, נקי מאוד, נקי מאוד בלשונו.

חיים קופמן בן הארץ משקף את תולדותיה ב-60 השנים האחרונות. הוא היה פעיל באצ"ל כבר בגיל ילדות, בגיל בר-מצווה. הוא נמנה עם אותו דור של לוחמי המחתרות שהתגייסו למערכות לאומיות על-ידי מתן דוגמה אישית השתתפותית בגיל ילדות, בתוקף המשימות והאווירה של אותם הימים. חיים קופמן נמנה עם אותה קבוצה של חברי כנסת שהיה קשר הדוק בין הדעת שלהם לחוות הדעת שלהם. כאשר השתתף בדיונים כלכליים הורגשה הבקיאות שלו בכך שהיה מעורה מאוד בחיים המעשיים.

אנחנו משתתפים באבלה הכבד של המשפחה. יושבים אתנו כאן הרעה, הילדים, הנכדים, האחות, הרבה חברים, וגם כאן – חבריו הרבים. אנחנו כואבים אתכם; מקווים שתצליחו במידה זו או אחרת להתאושש, אף שאחרי אסון כזה קשה מאוד להתאושש. אבל אולי בסגנון שלו, של שאיבת כוחות פנימיים לעשייה, עשייה גדולה, גם משפחתית, גם חברתית, בקהילה שלכם, שבאה בהמוניה לבכות אותו בבית-העלמין לפני שבוע, תושבי פתח-תקווה, חברי תנועתו, ורבים רבים מקרב חבריו מכל התנועות והמפלגות המשרתות בשליחותן בבית הזה.

יהי זכרו ברוך.

אני מבקש מחבר הכנסת מיכאל איתן לשאת דברים.

מיכאל איתן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, חנה, הילדים ובני המשפחה, בשבוע שעבר נפרדנו מחיים בבית-העלמין בסגולה, פתח-תקווה, העיר שבה נולד ועמה היה מזוהה כל ימיו. היום אני עומד כאן כחבר, כאחד מחברי הבית, ונפרד בשמי ובשם חברי הכנסת כולה מחיים קופמן ידידנו.

חיים היה חלק בלתי נפרד מהבית הזה בשנים האחרונות, מאז הכנסת השמינית, כאשר חיים הגיע לכנסת. הוא פעל גם במישור הפרלמנטרי כחבר ועדת הכספים, כחבר ועדת הפנים וכסגן יושב-ראש הכנסת, גם במישור הביצועי, כסגן שר האוצר, וגם במישור הסיעתי, כאשר היה אחד מעמודי התווך של סיעתנו והגיע לתפקידים בכירים של יושב-ראש הסיעה ויושב-ראש הקואליציה.

חבר הכנסת חיים קופמן נולד בשנת 1934 בפתח-תקווה. בגיל 13 עוד הספיק להצטרף לאצ"ל, ואף השתלם, לאחר מכן, במדינת ישראל, בקורס מדריכים ראשון של בית"ר, תנועת הנוער. הוא שירת בצה"ל כקצין צנחנים מוצנחים והשתתף בפעולות התגמול ובמבצע קדש, בין השאר תחת פיקודו של אריאל שרון. בגיל 22, תוך כדי לימודיו באוניברסיטה, נפטר אביו, ומאז נכנס לעולם העסקים שגם בו הצליח, הטביע את חותמו, היה מוכר, חביב ואהוד.

חבר הכנסת חיים קופמן היה חבר. הוא היה איש נעים הליכות. נכון שאומרים שבפוליטיקה אין חברים, אבל חיים ידע גם בפוליטיקה וגם מול יריבים פוליטיים לשמור על מערכת יחסים טובה, נוחה, וכולם חיבבו אותו על כך.

אני הייתי חבר אישי של חיים קופמן, עוד מאז היה יושב-ראש צעירי חרות. שנים רבות הייתי לידו, לפעמים גם מולו. דבר לא פגע בחברות בינינו. אני משוכנע שזה רק הודות לתכונותיו המיוחדות של חיים קופמן ויכולתו לשמור על ידידות גם תוך כדי יריבות.

המאבק במחלה, שהחל לפני 13 שנים, היה מאבק קשה, וחיים לא רצה לוותר בו אפילו לרגע. לפני 13 שנים התגלתה מחלה ממארת בגופו, והרופאים אמרו למשפחה, שלחיים נותרו שנים ספורות בלבד לחיות. אבל חיים, אשר כשמו כך היה, איש אוהב חיים, איש שנאבק למען החיים, יצא למאבק נגד מלאך המוות וניצח פעם אחר פעם, ניתוח אחר ניתוח; עשה את כל מה שהיה צריך לעשות. לא כולם ידעו, אולי רק מעטים ידעו על שורה ארוכה של מאבקים קשים, תוך כאבים, אבל תוך ידיעה שצריך לעשות זאת ולנצח. והוא ניצח פעם אחר פעם, הצליח לחזור לכאן, לכנסת, לתפקד בעסקים ולשמור על הרצון והאופטימיות שהוא הקריין סביבו.

אני זוכר שביקרתי אצלו בחודשים האחרונים פעמים מספר, והיו לו תמיד תוכניות לעתיד. לחברים הוא סיפר על רצונו לצאת ולקנות משק, להיאחז באדמה ולשמור על מה שהיה חשוב לו מכול, הקשר עם המולדת.

לאחר מותו, לאחר שהוכרע, גיליתי בין ניירותיו מכתב שכתב למי שיושבע כאן היום כחבר הכנסת, יוסי אחימאיר, שיבוא במקומו. בין השאר הוא מספר לו שם על חוויות שלו, והוא כותב: "מספר חודשים לפני הבר-מצווה שלי, בשלהי 1947, התגייסתי לאצ"ל, וכנער עוד הספקתי לעבור סדרת אימונים בנשק ולסייע בהדבקת כרוזים ובהעמסת נשק. כל זאת עשינו בבסיס שממנו יצאו לשחרור

יהוד ורמלה. זכורות לי מספר חוויות שהשאירו את רישומן החזק מאותה תקופה. ראשית, עצם השתייכותי כנער למחתרת והאירועים הקשים והמרגשים של מלחמת העצמאות והקמת המדינה, היו מסעירים כשלעצמם. אך אני זוכר במיוחד את הטרומה הקשה שעברה עלי כאשר הפגזו את האונייה 'אלטלנה', מאורע שחזיתי בו במו עיני מחוף תל-אביב – – – ביישוב הקטן פתח-תקווה שבו התגוררתי היינו כולם משפחה אחת. ולמרות השמחה על שחרור שטחי המולדת, היינו נתונים גם לרגעי עצב לא מעטים בהגיע ידיעות על נפילתם של חברים ובני משפחה".

חיים ידידי, כשניפגש שם למעלה, בעולם שכולו טוב, אני אספר לך על יוסי אחימאיר ממשיך דרך, על חברינו, על פעולותינו, על פעולותיו של כל עם ישראל, על מנת להגיע לכך שמדינת ישראל העצמאית תמשיך להיות מדינה חזקה האוחזת בשטחי המולדת; שמדינת ישראל לא תגיע שנית לאותו חזיון שהסעיר את רוחך, חזיון "אלטלנה"; שנדע כולנו לקיים יחסים, לרבות יחסי יריבות פוליטית, כפי שאתה נהגת ביחסים הפוליטיים עם חבריך ועם יריביך.

חיים, ידידי, אני מקווה מאוד, שכשנגיע לאותו עולם שכולו טוב אוכל לשבת מולך ולראות את החיוך שלך ולחיות אתך יחד אותם רגעים נעימים ומשותפים שהיו לנו ואותם בוודאי לא אשכח עד אז.

חיים, ידידי, יהי זכרך ברוך.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת איתן. חבר הכנסת גדליה גל, בבקשה.

גדליה גל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, בני משפחה, הרעיה חנה, חברי הכנסת, חלף שבוע מאז נעקר מתוכנו חבר הכנסת חיים קופמן, זיכרוננו לברכה. אם מונים את שנות חייו של אדם כמניין הימים, חייו של חיים היו קצרים. אם חייו של אדם נמדדים על-פי מעשיו ותוכן חייו, חיים חי שנים הרבה.

את שבט לשונו של חיים הרגשתי שנים רבות לפני שהכרתיו. בעלות הליכוד לשלטון התמנה חיים לסגן שר האוצר, וההתחשבות שלו אתנו, עם מה שמכונה ההתיישבות העובדת, לא איחרה לבוא. הכרתיו ממש כאשר נפגשנו כאן בכנסת, ועם השנים נרקמה בינינו ידידות. לעתים, בעתות של נוסטלגיה, סיפר לי חיים על הורי הוריו, סיפורי ראשונים, ומסיפוריו על משפחתו הבינותי מאין נובעת קנאותו לארץ-ישראל, מה מדריך אותו במאבקיו ומה ניתב אותו לפעילויות הציבוריות והפרטיות.

חייו של חיים נעו בשלושה נתיבים: אהבת ארץ-ישראל, מעורבות רבה בכלכלה ובמסחר, הבית והמשפחה.

מה היו המקורות שמהם שאב? מה הם השורשים שמהם ינק? אבי סבו מצד אמו, אריה לייב כהן, עלה מרוסיה לירושלים בשנת 1846. סבו, חיים כהן, נשלח לאירופה ללמוד חקלאות וחזר ארצה

אגרונום מדופלם, ראשון האגרונומים ילידי הארץ. בארץ-ישראל מתאים סבו של חיים זני גפנים לאקלים שלנו; מדריך חקלאים ונוטעים בכל רחבי הארץ; מתיישב בראש-פינה ומתמנה אחראי למושבות הגליל; מקים חווה בגולן וחוזר לפתח-תקווה להיות יושב-ראש הוועד המקומי, ושם עליו לנווט בין השמרנות הדתית לבין הרוח הליברלית שבמושבה, ואנחנו רואים שהיו דברים מעולם. סבו מצד אביו, שמואל קופמן, הקים באנגליה את אגודת אחוזת לונדון לגאולת קרקעות בארץ-ישראל, ובעלותו ארצה – מקים את המושבה כרכור. אביו, אליעזר קופמן, מראשוני העוסקים במסחר בין-לאומי, ובשנת 1927 מקים עסק ביפו. אלה המקורות שמהם ינק חיים, אלה היסודות שכיוונו את חייו, פעילותו ומאבקיו. למעטים מאתנו רקע שכזה.

חיים, זיכרוננו לברכה, היה פעיל מאוד בוועדת הכספים. דעתו נשמעה. ניסיונו בעסקים, גישתו הליברלית, מלחמתו לפתיחות במשק מקבלים ביטוי בדיונים, בהחלטות ובמעשה החקיקה. מפעלו האחרון בוועדת הכספים – חקיקת חוק המיזוגים, מעשה חקיקה שכולו שלו. חוק חשוב, המאפשר למפעלים להתמזג. זו פעולה הכרחית בעולם העסקי, שהתחרות בו הולכת וגוברת, וההתמזגות היא לעתים תנאי קיומי, תנאי להישרדות. בחקיקה הזו השקיע חיים עבודה רבה, ישיבות רבות, שמיעת משלחות אין-ספור, בסבלנות, באורך רוח וביסודיות, והוציא מתחת ידיו חוק חשוב וטוב.

חיים היה מאותם חברים בבית הזה שהיה ניתן לסמוך עליהם, ומה שהבטיח קיים.

היינו אתו ועם חנה רעייתו בשעותיו הקשות, כאשר המחלה חובטת בו ללא רחם. וחיים נחוש לנצח, אופטימי ללא תקנה וממשיך לרקום תוכניותיו עד יומו האחרון, חולם אף על בית בכפר מוקף עצים ומטעים, ולידו חנה, מלווה נאמנה, במאור פנים ובשקט המיוחד שלה.

אף שלא אמר לי מעולם, חשתי שברקע הוויכוחים והמאבקים שבינינו היה, בצד הרצון להשפיע על דמותה של המדינה, גם הצורך לתת לזרם שממנו בא את המקום הראוי במסכת הנפלאה של גאולת הארץ. ואומנם בדפי ההיסטוריה חלקם יתפוס מקום ראוי יחד עם האחרים.

היה זה רק טבעי שחיים היה שותף בשנתיים האחרונות למפגשים שקיימנו, חברים מהליכוד ומהעבודה, ברצון לאתר את המשותף והמאחד ולהיות גשר לעת הצורך.

חיים קופמן, זיכרוננו לברכה, יחסר לנו מאוד. יהי זכרו ברוך.

תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת גדליה גל.

יהי זכרו של חיים קופמן ברוך.

אנחנו יוצאים להפסקה קצרה מאוד של כשלוש דקות. ניפגש בעוד כשלוש דקות.

(הישיבה נפסקה בשעה 14:25 ונתחדשה בשעה 14:27).

הצהרת אמונים של חבר הכנסת י' אחימאיר

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו מחדשים את הישיבה.

חברי הכנסת, החיים הפרלמנטריים נמשכים ואנו נמלא את שורותינו.

אני מתכבד להודיע לכנסת, שעל-פי סעיף 43(א) לחוק-יסוד: הכנסת, עם פטירתו של חבר הכנסת חיים קופמן, זיכרונו לברכה, 'בוא במקומו חבר הכנסת יוסף אחימאיר מרשימת סיעת הליכוד.

בהתאם לסעיף 15 לחוק-יסוד: הכנסת, אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת יוסף אחימאיר לעלות לדוכן.

חבר הכנסת יוסף אחימאיר, אקרא עתה לפניך את הצהרת האמונים של חבר הכנסת, ואתה תואיל להשיב: מתחייב אני.

זוה נוסח ההצהרה: אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי בכנסת.

יוסף אחימאיר (הליכוד):

מתחייב אני.

היו"ר ש' וייס:

בשעה טובה.

חברי הכנסת, אני מברך את חבר הכנסת יוסי-יוסף אחימאיר. זה התלמיד השביעי שלי בכנסת הזאת. כשהייתי מורה, הוא היה סטודנט שלי. יש לי פה שני מורים ושבעה תלמידים.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו מתחילים בסדר-היום של הכינוס המיוחד שלנו.

הודעה למזכיר הכנסת.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבד להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת: החלטות ועדת האתיקה בעניין הצהרות חברי הכנסת על הכנסותיהם מעסק או מעיסוק נוסף ובעניין היעדרות משיבות הכנסת בכנס החורף התשנ"ה. תודה.

היו"ר ש' וייס:

תודה למזכיר הכנסת.

הסכם אוסלו ב' כפי שסוכם בין שר החוץ פרס לערפאת

היו"ר ש' וייס:

רבותי חברי הבית, על-פי דרישות אחדות של 30 חברי כנסת, יש לנו ארבעה נושאים על סדר-היום.

אף שלפי התקנון אלה נחשבות ככל הנראה הצעות דחופות, ולכל דובר יש שלוש דקות, החלטתי הפעם, על דעתי, מכיוון שיש לנו רק ארבע הצעות וזה כינוס מיוחד, להתייחס אליהן לעניין זה כרגילות, וכל דובר יקבל עשר דקות.

אני אביא את הנושא לוועדת הכנסת, לפני יושב-ראש ועדת הכנסת, בקרוב, הוא אתנו כאן, חבר הכנסת חגי מירום. אנחנו נלבן את הסוגיה כדי לקבוע כללים מדויקים.

מיכאל איתן (הליכוד):

מתי?

היו"ר ש' וייס:

בקרוב.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה זאת אומרת בקרוב? בתום הפגרה?

היו"ר ש' וייס:

לא, אבל בוא נאמר לא כרגע. אני מבין שאתה קיווית שזה יהיה כרגע.

רבותי, הסכם אוסלו ב' כפי שסוכם בין – כאן כתוב בין פרס לערפאת, בואו נאמר בין שר החוץ פרס לערפאת. זו הצעה של סיעת הליכוד. יציג אותה חבר הכנסת בנימין נתניהו. בבקשה, אדוני. אחריו הנושא הבא, אציג אותו בבוא הזמן.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הבית, אנחנו ביקשנו את הכינוס המיוחד של כנסת ישראל בפגרה, משום שעומדים בפנינו נושא גורלי והכרעה גורלית ביחס לעתיד חבלי המולדת של יהודה ושומרון ועתיד המדינה כולה.

מה הוא ההסדר לגבי שטחי יהודה ושומרון שרבים מאזרחי המדינה היו מצפים מראש ממשלתם להביא בפניהם? הם היו רוצים הסדר שיחזק את הביטחון ולא יחליש אותו; שישאיר חופש פעולה מלא לצה"ל להילחם בטרור בכל מקום ולא יכבול את ידיו. הם היו רוצים הסדר שישאיר את אדמות המדינה, אותן אדמות שהובטחו עוד בתקופת המנדט להתיישבות יהודית צפופה, הסדר שישאיר את אדמות המדינה הללו שהובטחו לעם היהודי בידיים יהודיות; והסדר שישאיר את השליטה במים שאין חיים בלעדיהם, בידינו.

כלומר, הם היו רוצים הסדר שנותן לתושבים הערבים של יהודה ושומרון מינהל עצמי או אוטונומיה, אבל משאיר את שלושת המרכיבים החיוניים הללו – ביטחון, אדמה ומים – בידינו.

אלה ההבדלים בין אוטונומיה לבין מדינה, אלה ההבדלים בין הדרך שלנו ובין דרכה של ממשלת רבין. אלה העקרונות שהנחו אותנו בקמפ-דייוויד ובמדריד, ואלה העקרונות שינחו אותנו כשנחזור להנהיג את המדינה.

אבל, כאמור, זו אינה דרכה של ממשלת רבין, ועל כן מתנהל עתה ויכוח גורלי בעם. אני חייב לומר, שבויכוח הזה מנסה הממשלה לכפות את דעתה על העם בישראל, בלי שקיבלה את אישורו למדיניותה ולהכרעותיה.

יותר מזה, מדיניותם של הממשלה ושל ראש הממשלה סותרת לחלוטין הבטחות מפורשות שנתן מר רבין לממשלה ולציבור בערב הבחירות. שהרי מה הבטיח מר רבין, המועמד לראשות הממשלה יצחק רבין, לבוחרים? – הוא הבטיח שלא ידבר עם אש"ף. אדוני היושב-ראש, הוא הבטיח זאת לא רק ערב הבחירות ובמהלך הבחירות, הוא הבטיח זאת גם לאחר הבחירות. למשל, ב-11 באוגוסט 1993 הוא אמר: "ישראל לא תשנה את מדיניותה ולא תקיים משא-ומתן ישיר עם אש"ף גם בעתיד". כך הוא התחייב לפני הבחירות, תוך כדי הבחירות, אחרי הבחירות. אגב, באותו זמן הם כבר ניהלו משא-ומתן סודי, אבל זה עניין אחר.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

ומה עשה בגין בהסכמי קמפ-דייוויד?

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתם ניהלתם משא-ומתן עם אש"ף.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הוא הבטיח הבטחה שנייה. הוא הבטיח שלא יקבע שום עובדות טריטוריאליות בקדנציה הנוכחית. במהלך מערכת הבחירות, המועמד יצחק רבין הופיע בתשדירים רבים, ובאלה אמר בקולו: "לא אקבע עובדות טריטוריאליות בקדנציה הנוכחית".

והבטחה שלישית – הוא הבטיח שהוא לא יקים מדינה פלשתינית. לפני הבחירות, ערב הבחירות, באוגוסט 1993, ונדמה לי אפילו שהוא חזר על ההבטחה הזאת בקול רפה גם היום.

אבל מה עושה יצחק רבין בפועל? הבטחה ראשונה – לא לדבר עם אש"ף. לא לדבר אתו? לא רק שהוא מדבר אתו, הוא מדבר אתו והופך אותו לפרטנר שלו. רבין ופרס הופכים את ערפאת לאיזה גורם מרכזי במדיניות, לא האזורית אלא העולמית. נותנים לו את הכוח הבין-לאומי שבאמצעותו הוא

מגייס חלקים נרחבים מהעולם נגד אחיזתנו ביהודה ושומרון, נגד אחיזתנו בירושלים. לא מדברים אתנו?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

ועם מי אתה רוצה לדבר? עם איזה פלשתינים אתה רוצה לדבר?

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

בנימין נתניהו (הליכוד):

אין יום שהם לא מדברים אתנו. אין יום שהם לא שואלים אותנו להסכמתו לצעד זה או אחר. איפה הם לא מדברים אתנו? הם מדברים אתנו בזיכרון-יעקב, הם מדברים אתנו בטאבה, הם מדברים אתנו באילת, הם מדברים אתנו בעזה, הם הולכים לרומא, הם הולכים לווינגטון. לאן הם לא הולכים? רק לדבר אתנו, שיגיד להם מה הוא רוצה.

זאת ההבטחה הראשונה – לא לדבר עם אש"ף.

יורם לס (העבודה):

מי יושב בוועידה במדריד? אתם יושבתם בחדר אחד – – –

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

מניית הבכורה היא שלכם – – –

יורם לס (העבודה):

אתה אישית יושבת שם.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבקש לא להפריע.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, למפלגה שיוזמה סתימת פיות והציעה להעמיד את יושב-ראש האופוזיציה למשפט אני יכול להגיד: לא נעמוד למשפט, לא תסתמו פיות, אנחנו נמשיך לדבר מהבמה הזאת. אז אנא, שבו בשקט ותשמעו, ואחר כך תדברו אתם.

הבטחה שנייה – מר רבין התחייב שלא לקבוע עובדות טריטוריאליות. אני רוצה לשאול, אולי אתה תסביר לנו, אדוני שר החוץ, מה זה למסור שטחים שלמים לאש"ף, לתת לו שלטון בלעדי מדיני וצבאי בתוך השטחים הללו, להוציא את צה"ל? מה זה למסור את שכם ואת ג'נין, את טול-כרם ואת קלקיליה, את בית-לחם ואת רמאללה, אם לא לקבוע עובדות טריטוריאליות?

אלי גולדשמידט (העבודה):

כל זה כתוב בקמפ-דייוויד.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

אתם הורדתם יישובים. היחידים שהורידו יישובים הייתם אתם.

אלי גולדשמידט (העבודה):

כל זה מופיע בקמפ-דייוויד.

יהושע מצא (הליכוד):

ברוך הבא, חבר הכנסת כ"ץ-עוז. ברוך מחיה המתים.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש מכם, הערת ביניים, קריאת ביניים, אבל אני מבקש להפסיק. תודה. בבקשה, אדוני.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני רוצה להגיד, שלא רק שהממשלה קובעת עובדות טריטוריאליות, היא עושה דבר שראיתי רק במקרים קיצוניים.

חגי מירום (העבודה):

האם יש משהו חדש בדבריו? הרי יצאנו גם מעזה, מה החידוש?

דוד מנע (הליכוד):

אתה מלך החידושים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הרי אתה רוצה להכניס את ראש האופוזיציה לכלא, חבר הכנסת מירום. אז שב בשקט, תן לדבר. תן לי ליהנות מרגעי החופש האחרונים שלי.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מירום, אני מבקש. חברי הכנסת מנע ומירום. חבר הכנסת אלי גולדשמידט.

חגי מירום (העבודה):

הוא אסף פה את כל הכנסת וחשבנו שנשמע משהו חדש.

היו"ר ס' טריף:

בסדר, ההערות הושמעו.

אלי גולדשמידט (העבודה):

בנימין נתניהו (הליכוד):

לא רק שהם קובעים עובדות טריטוריאליות, הם גם קובעים עובדות טריטוריאליות מסוג מסוים. הם קובעים, שצה"ל לא יוכל להיכנס, שישראל לא תוכל להיכנס אפילו כדי לרדוף אחרי מחבלים, לא יוכלו להיכנס יהודים ולשבת ולגור באותם מחוזות שהם מפנים.

אני מוכרח להגיד שאת הדבר הזה לקבוע – –

קריאות:

— — —

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש, חברים.

בנימין נתניהו (הליכוד):

— — שבמולדת היהודית יקבעו כך, על-ידי ממשלה יהודית, זו קביעת עובדה טריטוריאלית מהסוג הגרוע ביותר.

יורם לס (העבודה):

— — —

יגאל ביבי (מפד"ל):

— — —

יורם לס (העבודה):

— — —

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לס, אני מבקש. חבר הכנסת לס, אני מבקש שקט.

יורם לס (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לס, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

דוד מנע (הליכוד):

לימור לבנת (הליכוד):

יהושע מצא (הליכוד):

צחי הנגבי (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבקש, תנו לי. חבר הכנסת הנגבי, תירגע.

צחי הנגבי (הליכוד):

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

כשמפריעים לראש האופוזיציה — — —

היו"ר ס' טריף:

עכשיו אל תפריע.

צחי הנגבי (הליכוד):

תזרוק אותו החוצה.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת כ"ץ-עוז והנגבי, אני קורא אתכם לסדר פעם ראשונה.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

קראתי אותך לסדר, חבר הכנסת כ"ץ-עוז. אני מבקש.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת צוקר, להקשיב. בבקשה, אדוני.

בנימין נתניהו (הליכוד):

וההתחייבות השלישית שנתן ראש הממשלה – לא להקים מדינה פלשתינית. אני שואל את עצמי: את מי אתם חושבים שאתם מרמים – את העם, את עצמכם? כשאתם מפנים את צה"ל מן הערים; כשאתם משליטים את הצבא של אש"ף בכל השטח הכפרי; כשאתם מכניסים לשם גם את ה"פקחים" – כך שמעתי שראש הממשלה מכנה אותם היום – של ג'יבריל רג'וב; כשאתם מעבירים את השליטה של אש"ף מטרים ספורים מעבר לגדר בכפר-סבא ומטרים ספורים ליד הבית האחרון של גילה ורמות והבתים הראשונים באזור בית-ליד – אתם חושבים שמישהו כאן בעם מאמין לכם שאתם אינכם מקימים מדינה פלשתינית בקווי 1967? איפה קלקיליה וטול-כרם, על גב ההר?

דוד צוקר (מרצ):

בנימין נתניהו (הליכוד):

אז אתם יכולים אולי להגיד שאתם מקיימים את ההבטחות שלכם, אבל כל אחת מההבטחות הללו ראש הממשלה נתן אותן, ראש הממשלה, המועמד יצחק רבין נבחר על סך ההבטחות הללו, קיבל את המנדט על סמך ההנחה שהוא יכבד את ההבטחות הללו –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

בנימין נתניהו (הליכוד):

-- וראש הממשלה מפר את כל ההבטחות שנתן. את כל ההתחייבויות שהוא נתן הוא מבטל.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, אני מבקש.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

כל הזמן אתה משמיע ביקורת ודברי גנאי. אין לך מה להציע חוץ מביקורת ודברי גנאי.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, די.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, מספיק.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מה הוא מציע?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, אני מבקש ממך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

מה הוא מציע?

היו"ר ס' טריף:

בסדר, השמעת את דברייך, שמענו, תודה רבה לך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

כל הזמן – – –

היו"ר ס' טריף:

תודה לך, שלום.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

הוא לא מציע שום דבר.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, שקט.

חגי מירום (העבודה):

יש לך משהו חדש? יש לך איזה מסמך?

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת לבנת. נו, מה יהיה?

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

אולי אתם באמת תעזרו לו להפריע.

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת לבנת ומצא. חבר הכנסת דראושה, אני מבקש ממך.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני יודע שראש הממשלה לא רצה את הדיון הזה, גם לא רצה להביא לכנסת את ההסכם הזה שהוא טרח להביא לממשלה. הוא איננו רוצה שיהיה דיון בזה. הסיעה שלו איננה רוצה, סיעת סתימת הפיות מנסה לסתום כאן את הפיות, אבל דבר אחד אתה, כיושב-ראש, צריך לעשות, וזה לפעול כיושב-ראש ולאפשר דיון פתוח, גלוי, בנושאים הללו. אנא פעל כיושב-ראש.

היו"ר ס' טריף:

סליחה, אדוני, אתה אל תיתן לי ציונים ואל תיתן לי הוראות. אני פועל פה, והכנסת די רגועה עכשיו. אז אני מבקש ממך, ציונים אל תיתן לי.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אתה רגוע.

היו"ר ס' טריף:

ציונים אל תיתן לי. אני את הישיבה יודע לנהל. כל אחד יעשה את שלו.

לימור לבנת (הליכוד):

דוד מנע (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש ממך. אל תעזרו לי.

אלי גולדשמידט (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

אני שמעתי את ראש הממשלה כשעמד כאן, ולא היה שקט כל כך כמו עכשיו. אני מבקש.

דוד צוקר (מרצ):

משעמם.

היו"ר ס' טריף:

משעמם? אז תצא, בבקשה. יש לך אפשרות לצאת.

חגי מירום (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מירום. בבקשה, חבר הכנסת נתניהו.

בנימין נתניהו (הליכוד):

כל המדיניות של הממשלה הזאת מבוססת על הונאה ועל גנבת דעת, ועל כן אין להתפלא על שהעם – שאת דעתו מנסים לגנוב, שרואה היטב את הכוונות שלכם, שמבין היטב לאן אתם מוליכים אותו – אין להתפלא על כך שהוא מזדעזע, הוא זועם, הוא מתקומם.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מי זה העם?

בנימין נתניהו (הליכוד):

ואכן הזעקה הזאת מובנת, כי לא קיבלתם מנדט לעשות את מה שאתם עושים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מי זה העם?

בנימין נתניהו (הליכוד):

וככל שתמשיכו בדרך הזאת, תגבירו ותעמיקו את הקרע בעם.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת אלי גולדשמידט, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

היו"ר ס' טריף:

פעם ראשונה אני קורא אותך לסדר, חבר הכנסת גולדשמידט.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת צוקר, גם אתה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

— — — זה העם? איפה העם שלך?

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת גולדשמידט, קראתי אותך לסדר.

חנן פורת (מפד"ל):

לימור לבנת (הליכוד):

צחי הנגבי (הליכוד):

תקרא לשבח וייס.

היו"ר ס' טריף:

אני אקרא לך, כדאי שתירגע.

צחי הנגבי (הליכוד):

תקרא לשבח וייס.

היו"ר ס' טריף:

אני אקרא לך. כן, אדוני.

בנימין נתניהו (הליכוד):

ככל שתעמיקו, ככל שתמשיכו בדרך הזאת, תגבירו את הקרע בעם, תרחיבו אותו ותביאו בסופו של דבר למצב שאיש מאתנו לא יכול בוודאי לרצות אותו.

אני קורא לאחינו המתיישבים ביהודה ושומרון ולהמונים-המונים בעם הזה שמתנגדים לדרך האסון שאליה מובילה אותם הממשלה הזאת, אני קורא להם למחות בדרך המקובלת, החוקית והלגיטימית; אני קורא להם אפילו להתאפק, כי אחינו המתיישבים מופקרים, חיייהם מופקרים וחיי ילדיהם מופקרים על-ידי הממשלה הזאת.

אבל אני אומר לראש הממשלה: אתה לא יכול להמשיך, ואין לך ברירה אלא להביא את הדבר הזה להכרעת העם. רק העם יכול להיות הפוסק האחרון בהסכם כזה שיקבע את גורלו, את עתידו ואת עצם קיומו. אבל קודם כול עליכם להביא את ההסכם השלם בפני הבית הזה, כלומר, את ההסכמים על המים, על אדמות המדינה, על הביטחון, על המקומות הקדושים. ואני אומר "ההסכמים", אדוני שר

החוץ, כי אני מתכוון גם להסכמים הגלויים וגם להסכמים החסויים, ואני נאלץ להגיד זאת משום שכבר התנסינו עם הממשלה הזאת שהסתירה מסמכים, הסתירה את ההתחייבות שנתנה לאש"ף לשמר את מוסדותיו בירושלים.

יורם לס (העבודה):

תוציא מסמך.

בנימין נתניהו (הליכוד):

היא הסתירה את מסמך ההבנות עם סוריה ואמרה שאיננו קיים, הסתירה והסתירה, אבל כאן עליכם לחשוף ולעמוד בפני משפט העם.

בנימין טמקין (מרצ):

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת צוקר. תנו לו לדבר, אני מבקש מכם.

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ס' טריף:

אתם לא תנאמו משם, לא אתה ולא חבר הכנסת טמקין.

בנימין טמקין (מרצ):

חשבתי שיש לו מסמך.

היו"ר ס' טריף:

עכשיו לא תורכם.

דוד צוקר (מרצ):

אנחנו רוצים מסמך. שייתן לנו איזה מסמך.

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

היו"ר ס' טריף:

אבל הוא יגיד את מה שהוא רוצה להגיד, ואתה תשמע.

לימור לבנת (הליכוד):

— — — איך אתם לא מתביישים?

רון נחמן (הליכוד):

— — —

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת לבנת. חברי הכנסת, אני אוציא מהאולם. אני מבקש.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת לבנת, אני קורא אותך לסדר.

לימור לבנת (הליכוד):

--- ממש בדיחה.

דוד מנע (הליכוד):

הם מפריעים בלי הפסקה, ואותנו אתה קורא לסדר.

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת לבנת, אני מבקש ממך. את מפריעה עכשיו את יודעת למי, לא לי. אז תשתקי.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש שתשתקי עכשיו.

דוד מנע (הליכוד):

הם מפריעים כל הזמן, ואתה קורא אותנו לסדר.

היו"ר ס' טריף:

אתם לא יכולים גם להפריע. יש קריאות ביניים, ואתם יודעים זאת, ואתם מכירים את כללי המשחק. כשזה מוגזם, אנחנו עוצרים – – –

לימור לבנת (הליכוד):

— — —

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש.

יהושע מצא (הליכוד):

תוסיף לו עשר דקות.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אין לו מה להגיד עוד.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת גולדשמידט – – –

יעקב שמאי (הליכוד):

— — —

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת שמאי, חבר הכנסת שמאי, כל זמן שלא תשתקו, לא נתחיל.

דוד מנע (הליכוד):

לא שמעת – – –

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש ממך, תירגע.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני מבין את העצבנות בספסלי הקואליציה. אני גם מבין את החרדה, החשש של ראש הממשלה, שנאלץ, תחת חוות דעת של יועץ משפטי, להביא את ההסכם הזה, כי אפילו פה בכנסת, במקום שאתם בקושי מסוגלים לגייס רוב, אם תגייסו אותו זה יהיה באמצעות נאמני אש"ף וה"מיצובישי" של גולדפרב. זה מה שיש לכם פה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אתה לא מתבייש כשאתה אומר את זה?

בנימין נתניהו (הליכוד):

לא, אני לא מתבייש. אתה צריך להתבייש.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

משה פלד (צומת):

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, קראתי אותך לסדר.

משה פלד (צומת):

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת פלד, אני קורא אותך לסדר פעם ראשונה.

דוד מנע (הליכוד):

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, אני קורא אותך לסדר פעם שנייה. חבר הכנסת דראושה, תירגע.

דוד מנע (הליכוד):

בסקטור הערבי מאמינים לנו – – –

משה פלד (צומת):

— — —

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

— — —

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דראושה, קראתי אותך לסדר פעמיים.

משה פלד (צומת):

— — —

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת פלד, קראתי אותך לסדר. שב בשקט, בבקשה.

משה פלד (צומת):

— — —

היו"ר ס' טריף:

שב בשקט, תירגע. אני מבקש ממך. אולי תשב בשקט?

משה פלד (צומת):

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת פלד וחבר הכנסת דראושה, אני אוציא אתכם מהאולם.

משה פלד (צומת):

אתה שמעת?

היו"ר ס' טריף:

אני לא רוצה לשמוע לא אותך ולא אותו עכשיו. אני מבקש שתירגע.

משה פלד (צומת):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת פלד, אני קורא אותך לסדר פעם שנייה.

משה פלד (צומת):

סלח לי מאוד.

היו"ר ס' טריף:

תסלח לי, תירגע ותשב.

דוד מנע (הליכוד):

הוא קרא לו פאשיסט.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת פלד, אני קורא אותך לסדר פעם שלישית. צא החוצה.

משה פלד (צומת):

אתה שמעת מה הוא אמר?

היו"ר ס' טריף:

לא שמעתי. תצא החוצה, בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

הוא קרא לו פאשיסט, ואתה מוציא אותו.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, לצאת החוצה עכשיו.

משה פלד (צומת):

הוא קורא לי פאשיסט, ואתה מוציא אותי מהאולם?

היו"ר ס' טריף:

לא שמעתי מה הוא אמר לך. תירגע. אני מבקש שתצא החוצה עכשיו.

צחי הנגבי (הליכוד):

אתה מוכן לקרוא לשבח וייס?

היו"ר ס' טריף:

סליחה, אני קורא לך לשבת במקומך בשקט.

רון נחמן (הליכוד):

אנחנו רוצים יושבת-ראש.

היו"ר ס' טריף:

בבקשה, אדוני.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני מדבר ארבע וחצי דקות נטו.

היו"ר ס' טריף:

אדוני, דבר. עוד לא עצרתי את השעון.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני לא כל כך נהנה מההבדל בין הנטו ובין הברוטו. נדמה לי שהאחריות לשמירת איזון מתאים ביניהם היא של היושב-ראש, ואני מבקש ממך לשמור על איזון מתאים.

היו"ר ס' טריף:

היושב-ראש משתדל בכל כוחו להשתיק חברים גם בסיעתך, אדוני, יושב-ראש האופוזיציה. גם בסיעתך לא עוזרים לי.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הבית, מה הם התנאים הראשוניים המינימליים שצריכים לעמוד לפני הציבור ביחס להסכמים שיובאו לפניו? אני חושב שיש שני תנאים מינימליים כאלה. הראשון הוא כנות הכוונות לשלום בצד הערבי. זה תנאי הכרחי. בלי כוונות כאלה אין מה להתקדם. התנאי השני הוא, כמובן, הסדרי הביטחון, במקרה שהכוונות יוכחו כלא-כנות, או שבעל הכוונות יוחלף, מה שקורה חדשות לבקרים באזורנו.

ואכן, שני התנאים הללו התקיימו באותם שני הסכמים שהובאו לכנסת וזכו לרוב סוחף. גם בהסכם השלום עם ירדן, גם בהסכם השלום עם מצרים ראינו שהמנהיגים – חוסיין במשך 20 שנה הוכיח שהוא שואף לשלום ורוצה שלום אמיתי בגבול השקט בינינו. גם אנור סאדאת שהתייצב בפני עמו ואמר, לא עוד מלחמה, no more war, לא עוד ג'יהאד – התנאי הזה התמלא בשניהם.

וכמובן, תנאי השלום גם הם מתקיימים כשאנחנו על הירדן. מה שחשוב בעיני – מעל הירדן ברכסי השומרון, וכשיש שטח עצום של מדבר סיני, 200 ק"מ של עומק אסטרטגי שמפריד בינינו, פן יקרה משהו ביום מן הימים במצרים. אבל בעוד שני התנאים הללו מתקיימים בהסכמים עם ירדן ועם מצרים, אף לא אחד מן התנאים הללו אינו מתקיים בהסכם עם אש"ף.

אדוני שר החוץ, אשאל אותך על כנות כוונותיו של ערפאת לשלום. ערפאת אמר: השלום עבורנו הוא השמדת ישראל. זאת הוא אמר ב-1980. קודם הוא אמר זאת ב-1964. אחר כך ב-1974 הוא אמר זאת, אבל בצירוף תוכנית השלבים. חזר על כך ב-1984, חזר על כך גם ב-1994. אני מוכרח להגיד – גם ב-1995. מאז הסכם אוסלו ארבע פעמים הוא אומר: אני מיישם את תוכנית השלבים להשמדת ישראל. כדי שלא יהיו אי-הבנות הוא אומר בפורומים שלו, בפיו, בקולו, בדמותו: אני מיישם עכשיו את הג'יהאד, אני מיישם עכשיו את הסכם חודייבה, את הסכם קורייש; זה ההסכם עם אותו שבט יהודי שמוחמד חיסל אותו אחרי הסכם שלום מדומה. הוא מודיע לנו, הוא אומר לנו: זה הסכם פיקטיבי, זה הסכם שאפר אותו, זה הסכם שנועד להשמדה ולא לשלום. ושומע שר החוץ, שומע את הדברים, ויש לך תגובה מיידית: זה מזויף, זה מזויף. דברים מזויפים.

שר החוץ ש' פרס:

לא אמרתי דבר כזה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

תיכף תגיד לנו מה אמרת. גם את זה תשנה בוודאי.

שר החוץ ש' פרס:

קודם תדייק אתה. לא אמרתי דבר כזה.

צחי הנגבי (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת הנגבי, אל תפריע.

בנימין נתניהו (הליכוד):

והנה באות ההוכחות בקולו של ערפאת. ערפאת אומר: אלה דברים שאמרתי. ואז שמעתי אותך אומר דבר אחר, אדוני שר החוץ, תגיד לי אם טעיתי גם כאן. אתה אומר – – –

שר החוץ ש' פרס:

לא שמעת אותי גם קודם אומר דבר כזה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

תגיד לי – אומרים לי שאמרתי, אני לא כותב את הנאומים של ערפאת. זה נכון. אתה לא כותב את הנאומים שלו, אתה רק מתעלם מהנאומים שלו. הם לא מעניינים אותך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

הוא אמר שזה זיוף. שר החוץ, אתה אמרת שזה זיוף.

שר החוץ ש' פרס:

אתה מעליל.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לנדאו, אל תפריע.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — — שלחת את שחל.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לנדאו, אני קורא אותך לסדר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אחרי שתקרא את גולדשמידט ואת חגי מירום תקרא גם אותי.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לנדאו, קראתי אותך לסדר פעם ראשונה. אני מבקש ממך.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

שר החוץ אמר, שיש סברה שהקלטות האלה מזויפות, והסברה נבדקת בארצות-הברית ובישראל.

שר החוץ ש' פרס:

לא אמרתי שהקלטות מזויפות. אמרתי שיש הסבורים בארצות-הברית. זה מה שנאמר לי על-ידם.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

לימור לבנת (הליכוד):

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת מצא, בגין, לבנת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

מה אמרת בעניין המסמך ששלחת לערפאת בעניין ירושלים?

שר החוץ ש' פרס:

אתה מעליל.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לנדאו ---

עוזי לנדאו (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת פת, אולי תרגיע אותו? מספיק. אי-אפשר. יש פה דובר. הוא ראש סיעתך. זה לא יכול להיות.

צחי הנגבי (הליכוד):

הוא אמר שעשו את המסמך במצודת-זאב.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש שקט.

צחי הנגבי (הליכוד):

— — —

היו"ר ס' טריף:

תפסיקו להפריע. אתם מפריעים ליושב-ראש האופוזיציה. אני מבקש.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני חייב להתנצל בפני שר החוץ. שר החוץ לא אמר שזה מזויף, אלא שיש סברה שזה מזויף. ואכן התיקון חשוב מאוד.

שר החוץ ש' פרס:

תתנצל פעם שנייה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

סליחה, הוא אמר שבארצות-הברית יש סברה שזה מזויף.

שר החוץ ש' פרס:

תצטדק פעם שלישית.

בנימין נתניהו (הליכוד):

פעם רביעית עבורך. עבורך פעם חמישית. לעזור לך לצאת אני מוכן פעם עשירית אפילו.

לימור לבנת (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברת הכנסת לבנת.

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מצא, מספיק. בבקשה, אדוני.

עוזי לנדאו (הליכוד):

איש יחסי הציבור של אש"ף בממשלת ישראל.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לנדאו, אני קורא אותך לסדר פעם שנייה; פעם שנייה בצער.

בנימין נתניהו (הליכוד):

ובכן, אדוני שר החוץ, כשהתברר לך שזה לא מזויף, כשהתברר לך שהדברים יצאו מפיו של ערפאת, ולא פעם אחת אלא כמה פעמים, אני רוצה לשאול אותך: מה עשית?

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

הוא חיפש אותך ולא היית.

בנימין נתניהו (הליכוד):

עצרת את המשא-ומתן? דרשת כיבוד של תנאי יסודי בהסכם? דרשת איזה תיקון של הפרה יסודית מרכזית בהסכם קהיר, בהסכם אוסלו? הרי ערפאת התחייב לפעול נגד כל המסיתים, נגד כל אלה שמלבים את הרצח. זה אותו ערפאת שדיבר על החללים, על הקורבנות, על הג'יהאד. מה עשית כששמעת את הדברים האלה? הפסקת? הדבר שעשית הוא ההיפך הגמור – רצת קדימה. רצת לעזה. רצת בשליחותו או יחד עם ראש הממשלה, ומהר מהר הבאתם את ההסכם–לא-הסכם הזה לכנסת ולממשלה במטרה להמשיך להמשיך, כי אתכם הרי לא מעניינות העובדות.

פעם המשלתי אתכם לשלושת הקופים שאוטמים את אוזניהם כדי לא לשמוע ואוטמים את עיניהם כדי לא לראות. זה נכון חלקית, כי בוודאי אינכם אוטמים את פיהם. הרי אתם כל הזמן מסנגרים עליהם. כל הזמן. אצלכם לערפאת יש אשראי בלתי מוגבל. לא חשוב מה הוא עושה, לא חשוב מה הוא מפר – להמשיך. זה לגבי הכוונות שלו.

עכשיו לגבי הסדרי הביטחון, התנאי השני. 156 ישראלים שילמו בחייהם מאז הסכם אוסלו, ההסכם שהיה אמור להביא לסיומו של הטרור. אתם אומרים: עכשיו כבר אין טרור. אני שומע את שר החוץ אומר: אין טרור בעזה. אמרתי שיש טרור בעזה? אין יהודים בעזה. אבל יוצא טרור מעזה וגם מיריחו; ערי מקלט שאתם הקמתם. ערפאת אינו נוקף אצבע. בניגוד לכל ההתחייבויות שלו – לא פירק את ה"חמאס". לא מסגירים את הרוצחים שאתם מבקשים. לא שיתק את מפקדות ה"חמאס" ו"הג'יהאד האסלאמי", שממשיכות ללבות ולהסית. הרי הוא עצמו מלבה ומסית. ועכשיו אתם ממשיכים, אתם עומדים לשחרר עוד אלפי מרצחים. אין דבר שמעודד טרוריסטים יותר משחרור מהכלא לאחר שרצחו. ואתם הולכים להוסיף שם צבא מחבלים. בסך הכול 30,000 מחבלים.

אגב, אתם עושים דבר שלא היה בתולדות הסכסוך הישראלי-הערבי. לערביי ארץ-ישראל, לערבים הפלשתינים לא היה צבא מעולם. היו להם כנופיות. זו הפעם הראשונה שאתם נותנים לגורם המיליטנטי ביותר, האויב הנחוש ביותר – אתם עומדים לתת לו צבא. אתם מציבים את הצבא הזה בפרברי ירושלים ותל-אביב. מומחי הביטחון שלכם בצבא אומרים: אל תעשו זאת. אלוף פיקוד המרכז אומר: אל תעשו זאת, לא אוכל להגן על המתיישבים. חברי ממשלה שלכם, שהבאתם אותם כידענים וכבקיאים בביטחון, אומרים לכם: יש לנו בעיות עם זה. ואתם, הדמוקרטים הגדולים, משתיקים אותם,

כי אתם אינכם מעוניינים בעובדות. אתם ממשיכים להביא לחוסר ביטחון. אתם לא רוצים לשמוע את האמת.

אתה, אדוני שר החוץ, שבוי – ואני מוכרח להגיד ששבית, כנראה, גם את ראש הממשלה – בהזיות שלך על מזרח תיכון בלי גבולות. אתה בהזיה הזאת מגמד את המדינה למדינה ננסית, שאיש לא יוכל להגן עליה. בשביל מה באנו הנה, להתגודד פה באיזו גטו צר? לוותר על חבלי המולדת? הבעיה היהודית נפתרה? הבעיה של מדינת ישראל נפתרה? בעיית האנטישמיות נפתרה בעולם? מיליוני יהודים צריכים לבוא הנה, לאן הם יבואו? מה אתה משאיר לנו כאן? הברירה פשוטה מאוד – – –

חגי מירום (העבודה):

מדינה ננסית – – –

דוד צוקר (מרצ):

מרחב מחיה.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש. חבר הכנסת מירום, דקה לסיום, לא להפריע.

יהושע מצא (הליכוד):

בושה וחרפה.

בנימין נתניהו (הליכוד):

הברירה, אדוני שר החוץ, היא פשוטה מאוד – להמשיך בדרך שלכם, להקים מדינת מחבלים, לחלק את ירושלים, להרהר על גורל המדינה ולקוות לטוב. אשרי המאמין. או ללכת בדרך שלנו, מינהל עצמי ולא מדינה, ביטחון בידי צה"ל ולא בידי המחבלים, אדמות המדינה והמים בידינו, השגת שלום מתוך עוצמה ולא סיכון המדינה על-ידי החלשתה. ואת הברירה הזאת, את הבחירה הזאת, ראש הממשלה חייב להביא בפני העם.

אני אינני חושש מהכרעת העם. אני מאמין בדרך שלי. אני מאמין בה, אני יודע שזאת הדרך היחידה להשיג שלום אמיתי. אם העם יחליט נגדה, לפחות אוכל להישיר מבט ולהגיד: עשיתי כל מה שביכולתי יחד עם חברי כדי להציל את המדינה.

אבל אני שואל את ראש הממשלה, וגם אותך, שר החוץ: ממה אתם פוחדים? הרי אתם אומרים שאתם דמוקרטים. אם אתם דמוקרטים, תביאו את הדבר בפני הציבור. יחליטו לטובתכם – אנחנו נכבד את ההחלטה. יחליטו לטובתנו – תכבדו אתם. ולכן, ללכת אל העם היא הדרך היחידה לקבוע את גורלנו, זאת הדרך היחידה למנוע קרע בעם, זאת הדרך היחידה לשמור על אחדותנו כאומה. לכו אל העם.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לחבר הכנסת בנימין נתניהו. אנחנו ממשיכים.

השלכות של הסכם אוסלו ב' שנחתם עקרונית בטאבה

היו"ר ס' טריף:

השלכות של הסכם אוסלו ב' שנחתם עקרונית בטאבה – בשם סיעות מרצ והעבודה. יציג את ההצעה חבר הכנסת רן כהן. בבקשה. אחרי כן ישיב שר החוץ על שתי ההצעות.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, רבותי השרים, חברות וחברי הכנסת, בלי להגזים אני רוצה לומר, שעל סף הסיכוי שמדינת ישראל תעבור מעידן המלחמות והטרור אל עידן השלום והביטחון אנחנו ניצבים בפני אירועים דרמטיים וקיצוניים, אולי גורליים ביותר, שיכולים להוביל את מדינת ישראל מעידן הדמוקרטיה לעידן האנרכיה.

הכנסת, אדוני היושב-ראש, ועמה המשטר הדמוקרטי, מאוימים על-ידי ארגונים פוליטיים קיצוניים בהשלטת אנרכיה, בחסימת קריית הממשלה והכנסת בשלטון של טרור פיזי שיחליף את המשטר הדמוקרטי. זה כבר איננו איום. לפני שבוע הופעל הטרור הזה נגד אזרחי ישראל בכבישים. השבוע היה זה בין בית-אל להר ארטיס ובגבעות יהודה ושומרון. וכבר אתמול איימו הקיצוניים, שבשבוע הבא הם ישביתו את הממשלה ואת הכנסת בכוח הזרוע.

בלי להגזים אפשר לומר, אדוני היושב-ראש, שהדמוקרטיה הישראלית מתגוננת על נפשה, ורק נחרצות של פעולות כוחות הביטחון יכולה למנוע אסון של אנרכיה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אולי מתגוננת מפני אונס קיצוני של הממשלה?

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, מי מעודד את הקיצוניות הימנית הזאת? – אלה שנחשבים היום לימין מתון. המתון הזה הוא קיצוני מאוד, ורק משום שיש ארגוני פורעים קיצוניים ממנו, אלימים ממנו, משיחיים ופנאטיים ממנו, הימין הזה נראה כביכול מתון. הימין הזה, שאותו מוביל היום חבר הכנסת ביבי נתניהו, וגם חבר הכנסת בני בגין – אף שלא ברור איזה מין מתינות זאת, לחזור ולכבוש את רצועת-עזה. אני קורא שאין דבר בלתי הפיך בלשונם.

איזו מתינות היא זאת לקצץ בתקציבי החינוך, בתקציבי עידוד התעסוקה, בקליטת העלייה, בתקציבים של השקעות בכבישים ובצמתים, כדי להעביר את התקציבים חזרה להתנחלויות? זאת מתינות?

איזו מתינות היא זאת, אדוני היושב-ראש, לחזור לרעיון האבסורדי של ארץ-ישראל השלמה, רעיון שיבטל את כל תהליך השלום ויחזיר את כולנו לתוהו ובוהו של ימי האינתיפאדה הארוכים ושל חיילי צה"ל שנהרגים בעזה ובג'באליה, כאשר אש"ף עדיין עזר לטרור ולא נלחם בו כפי שהוא עושה היום?

איזו מתינות היא זאת של חבר הכנסת ביבי נתניהו וחבריו שהפכו את הטרור של ה"חמאס" ושל "הג'יהאד האסלאמי" לסולם הטיפוס שלהם ולקרש הקפיצה שלהם כדי לחזור ולכבוש את השלטון? במקום שהטרור יאחד את כל העם נגד הטרוריסטים, הם פילגו את העם כדי שיהיה להם קרש קפיצה, ובלבד שיחזרו לשלטון.

זאת מתינות או שזאת קיצוניות גדולה מאוד, ורק משום שיש קיצוניים הרבה יותר ממנה הם נראים פתאום מתונים?

אדוני היושב-ראש, הסכם טאבה אכן לקוי בכמה ממרכיביו. אדוני שר החוץ, הסכם טאבה לקוי לא בכיוון שהימין אומר. הוא לקוי בכיוון ההפוך מטענות הימין. הליקוי הראשון והבולט לעין, אדוני שר החוץ – וגם אדוני שר הפנים, אתה ביקרת אותו, ושמעתי את הביקורת שלך – הוא בכך, שבמסגרת ההסדר הזה הממשלה נכנעה למתנחלים. היא לא נכנעה לאש"ף, היא נכנעה למתנחלים, משום שהיא איננה מעזה להזיז ממקומה אפילו לא התנחלות אחת שממוקמת במקום מסוכן, מקום שמסכן גם את תושביה וגם את שומריה.

אני רוצה לומר מכאן לראש האופוזיציה, לחבר הכנסת ביבי נתניהו, שההבדל בינינו לבין הימין בעשיית השלום הוא בכך, שכאשר ממשלת הליכוד עשתה שלום, כולנו תמכנו בכם ודרבנו אתכם לעשות שלום. אך מאז אנחנו עושים שלום, אתם רק שמים מקלות ומכשולים בגלגלי השלום הזה.

אדוני היושב-ראש, תוכל להגן עלי מפני השרים וחבר הכנסת בגין?

היו"ר ס' טריף:

אדוני שר הפנים וחבר הכנסת בגין, זה מפריע.

חיים אורון (מרצ):

יש פה משפט זוטא.

היו"ר ס' טריף:

חברי ממשלה יקרים, זה מפריע. אני מבקש את הקשבתך, אדוני שר החוץ.

רן כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני שר החוץ, ואני פונה במיוחד לחבר הכנסת בני בגין – ההכרעה בין ארץ-ישראל השלמה לבין מדינת ישראל השלמה נפלה. יש רק מטרה אחת היום לעם בישראל, מדינת ישראל השלמה, וזאת תושג רק על-ידי הסדרי שלום והסדרי ביטחון.

לכן, דווקא משום שאני בעד פירוק חלק בודד של ההתנחלויות שממוקמות במקומות מסוכנים, אני מתעקש על כך שיהודים יוכלו לחיות בביטחון ושלווה בקרב הרשות הפלשתינית או במדינה הפלשתינית שתקום. כמו שיש מיעוט ערבי הגון ונאמן במדינת ישראל, כך יוכל לחיות מיעוט יהודי הגון ונאמן בין הפלשתינים. ברור לחלוטין, למרות ההנחה הזאת ונוסף על ההנחה הזאת, שחלק מההתנחלויות שמיקומן מסוכן חייבות להתפנות, גם אם להתנחלויות אחרות. היום קראנו בעיתונות, שכ-45% מהציבור בהתנחלויות תומך באופציה הזאת.

יוסף בא-גד (מולדת):

למה אתה לא בעד פינוי ערבים ובעד פינוי יהודים?

רן כהן (מרצ):

אדוני שר החוץ, מדוע לא עכשיו? מה טוב יצא מדחיית הפעולה ההכרחית של הזזת חלק מההתנחלויות המסוכנות? הלוא המתנחלים ממילא מתנגדים להסכם. הם יתנגדו לכל הסכם שאיננו ארץ-ישראל השלמה ותפיסתם המשיחית. אז מדוע לא לעשות זאת עכשיו, כאשר יש סיכוי שעל-ידי ביטול חלק מההתנחלויות המסוכנות יהיה אפשר גם להשיג הרבה יותר ביטחון?

אדוני היושב-ראש, עזות המצח הגסה ביותר של הימין היא בכך שהם גם הקימו את ההתנחלויות במקומות המסוכנים וגם מתגוללים היום על הממשלה שעושה הכול כדי להגן עליהם ולהגיע להסדר בלי לפרק אותן. אני אומר זאת מכאן, מהדוכן הזו: אם תהיינה איזה צרות ואם יהיו איזה פיגועים באזור של ההתנחלויות האלה – האחריות כולה תהיה על מי שהקים אותן בממשלות הימין הקיצוני.

הליקוי השני בהסכם, אדוני שר החוץ, הוא שהממשלה נכנעה, לצערי, לפחד, לבהלה ולאימה שהימין הישראלי ניסה לנטוע בקרב הציבור – להערכתי הוא נכשל בכך – מהקמת מדינה פלשתינית מפורזת ליד מדינת ישראל.

רוב הציבור הישראלי כבר יודע, שהפתרון יכלול הקמתה של מדינה פלשתינית ואיננו נרתע מכך. כל תביעתו של הציבור היא להשגת ביטחון מלא. מדוע לא לומר כבר עכשיו שזו אופציה, לפחות, ושאלם תקום מדינה פלשתינית כזאת שתדכא את הטרור, שתעבור לפסים דמוקרטיים, שתהיה מפורזת מצבא של ממש ושתפתח קשרי כלכלה ושכנות טובה עם ישראל – לא רק שמדינה כזאת אינה איום, אלא היא אפילו רצויה בתור פתרון.

תביעות הימין הישראלי, שרק העם יחליט, הן ממש מגוחכות וחצופות. העם כבר החליט לפני שלוש שנים על פשרה טריטוריאלית, וזה בדיוק מה שהממשלה הזאת עושה. כשהעם יבוא בעוד שנה ורבע להחליט, אני בטוח הוא יחזור ויביע את ביטחונו בכך שצריכה לקום ממשלה שתמשיך בדרך השלום.

אילו בדקו, אדוני היושב-ראש, אלה הקוראים לעצמם ביטחוניסטים, את הירידה הפנטסטית – ואני אומר: כן, ירידה פנטסטית, מוטב ליושב-ראש הליכוד שילמד את הנתונים לפני שהוא עולה כאן לדבר – במספר הפיגועים מרצועת-עזה בחצי השנה האחרונה לעומת המחצית המקבילה לה בשנת 1994, ואיך מספר הפיגועים ירד מ-900 ל-85, פחות מ-10%, רבותי חברי הכנסת, פחות הרוגים, פחות פצועים – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

זה לא נכון.

רון כהן (מרצ):

תבדוק את הנתונים ותלמד. גם אז, חלקם של הפיגועים האלה קשור להתנחלויות הפרובלמטיות שם.

דן תיכון (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

נתתי לו בטעות 15 דקות.

רן כהן (מרצ):

תאמין לי, אני עדיין נמצא במחצית הזמן של ביבי נתניהו. אני חבר כנסת בדיוק כמוהו, ולא יועיל לכם שום דבר.

דן תיכון (הליכוד):

זה נכון, אבל זה לא מאפשר לך לדבר מעבר לזמן.

מאיר שטרית (הליכוד):

אף אחד לא מפריע לך.

רן כהן (מרצ):

בינתיים אני מדבר ברשות היושב-ראש, ולקחתי מעט דוגמה מקודמי.

אדוני היושב-ראש, אילו למדו הביטחוניסטים ואילו למד יושב-ראש הליכוד את הנתונים של מחצית השנה האחרונה מרצועת-עזה, הם היו צריכים לבוא ולהתחנן ולבקש, שאותם הסדרים שבהם כוחות הביטחון הישראליים וכוחות הביטחון הפלשתיניים השיגו הישגים אדירים, שאותם הסדרים יועתקו מרצועת-עזה אל יהודה ושומרון. הלוא זה בדיוק מה שההסדר הזה עושה.

מדוע שלא יירגעו המתנחלים ביהודה ושומרון בעוד שנה בדיוק כפי שנרגעו מתנחלי רצועת-עזה שסערו רק לפני שנה? השמתם לב, רבותי חברי הכנסת, שמתנחלי רצועת-עזה רגועים? כל מה שהושג הושג בזכות העובדה שהיום מתנהלת לחימה אמיתית של הרשות הפלשתינית נגד הטרור.

לבסוף, אדוני היושב-ראש, גם לממשלה יש התנגדויות, וזה טבעי. גם לערפאת ולרשות הפלשתינית יש התנגדות. כאן יש יריבים לשלום, ושם יש אויבים לשלום. אני מקווה מאוד שזה יעבור שם, ואני בטוח שזה יעבור גם כאן. חשוב לזכור, אדוני היושב-ראש, שלממשלה כאן יש פרטנר שם, ולפרטנר שם יש ממשלה שהיא פרטנר כאן, אבל למתנגדים מכאן ולמתנגדים משם בקרב הפלשתינים אין שום פתרון אחר של שלום. מה שהם מציעים זה רק תוהו ובוהו של חזרה לטרור, לרצח, לדם ולשכול. דבר זה הסכם טאבה בא למנוע. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אני מזמין את שר החוץ.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, זו לא הפעם הראשונה שחבר הכנסת בנימין נתניהו עושה שימוש שלא כהלכה במסמכים. אני הופעתי בפורום סגור, בוועדת חוץ וביטחון. מהפורום הזה אפילו יושב-ראש האופוזיציה לא צריך להדליף. הוא הדליף, ובמזויף.

אני מודה לחבר הכנסת בני בגין שטרח, ירד והביא לי את הפרוטוקול. אני רוצה לקרוא בדיוק מה היה שם. נשאלתי בעניין הקלטת של ערפאת והשיבותי, ואני מצטט מהפרוטוקול: "אני בודק את עניין הקלטות של ערפאת. בודקים זאת גם בארצות-הברית. שם, בארצות-הברית, הועלו ספקות אם אין בהן זיוף. אני אומר לך את זה על סמך מה ששמעתי" – כלומר, מארצות-הברית – "אבדוק כמה שאני רק יכול".

אני כבר רגיל שחברים מהליכוד עושים כל פעם איזו עלילת דם, מספרים חצי אמת, רבע אמת, ממקום לא נכון, ואחר כך לך תילחם בזה כל החיים. לכן, הפעם אני לא מוותר, וגם לא אוותר בעתיד. אחייב גם מישהו בליכוד, שמחזיק מישהו בזקן, שיגיד דברים אמיתיים.

יוסף בא-גד (מולדת):

כולם דוברים שקר ואתה דובר אמת?

שר החוץ ש' פרס:

הקשבתי הקשב היטב לדבריו של יושב-ראש האופוזיציה והתרשמתי עמוקות. אני באמת רוצה לבדוק כל דבר שהוא אמר. הוא אמר דברים מרעישים כל כך, עקשניים כל כך, שאני לא יודע איך מטפלים בהם.

למשל, הוא אמר: נלך לעם ונשאל. רעיון מצוין. האם לא נשאל? האם לא נשאל בעניין האוטונומיה? אני רוצה להבין. מה, רוצים לשאול עוד הפעם על כל סעיף באוטונומיה? הרעיון של האוטונומיה הועלה על-ידי הליכוד, הועלה על-ידי המערך וקיבל את תמיכת העם באופן מכריע. נכון, קמפ-דייוויד היה גרוע הרבה יותר. קמפ-דייוויד אמר את הדברים הבאים: הבסיס המוסכם להסדר בדרכי שלום של הסכסוך בין ישראל לבין שכנותיה הוא החלטה 242 של מועצת הביטחון, על כל חלקיה. מה כתוב ב-242? לא על נסיגה משטחים שנכבשו בכוח? על מה מדובר כאן? אני רוצה לדעת. העם כבר נשאל. מה אתם רוצים? לשאול עוד הפעם ולהגיד: לא שאלנו? לא שמענו את התשובה?

אחר כך הליכוד אומר: יהיו הסדרי מעבר לגבי יהודה, שומרון וחבל עזה לתקופה שאינה עולה על חמש שנים במטרה להעניק אוטונומיה מלאה לתושבים. על מה אנחנו דנים? על אוטונומיה מלאה לתושבים. העם נשאל. העם ענה. אתם שיניתם את דעתכם, לא העם. ומה יהיה אם עוד הפעם תשנו את דעתכם?

אחר כך יש דבר כזה: במטרה להעניק אוטונומיה מלאה לתושבים ייסוגו, על-פי הסדרים אלה, הממשל הצבאי ומינהלו האזרחי, לכשתיבחר רשות של מינהל עצמי כדי להחליף את הממשל הצבאי היום. מה זאת אומרת ייסוגו? ומי יהיה שם אחראי? פתאום חבר הכנסת בנימין נתניהו מספר לנו שהם בעד ביטחון בידי ישראל. איפה זה כתוב כאן? זה כתוב בצורה הכי מעומעמת, הכי מתחמקת, הכי מבלבלת. מה הוא מספר לנו עכשיו סיפורים?

יש כמה חברי ליכוד, למשל, חבר הכנסת אריאל שרון, שבאמת אמר שמה שהליכוד עשה מוביל למדינה פלשתינית. הוא הזהיר את הליכוד. אף-על-פי-כן, הליכוד הלך ושאל את העם. מה אתם רוצים עוד הפעם לשאול?

תשמעו עוד ממה שנאמר בקמפ-דייוויד, וזה לא מה שאנחנו אומרים: תהא נסיגה של כוחות מזוינים ישראלים ותהיה פריסה מחדש של הכוחות הישראליים שיישארו באזור הביטחון.

עכשיו, חבר הכנסת ביבי נתניהו נותן לנו כמה עצות מזהירות, ממש בעונג בלתי רגיל, והוא אומר: צריך לבדוק את כנות הצד השני. יוצא מן הכלל. כשהם חתמו – בדקו את הכנות? אני רוצה להבין. כשחתמו על קמפ-דייוויד, בדקתם את הכנות? מי היו הכנים? בני הכפרים? אני רוצה להבין. מה הכנות?

חיים אורון (מרצ):

אגודות הכפרים.

רן כהן (מרצ):

אגודת הכפרים.

שר החוץ ש' פרס:

אגודות הכפרים. האם בדקתם אתם את הכנות? הלוא הוא נותן לנו עצה, ממש מרשם מבית-מרקחת.

אגב, מר ביבי נתניהו מתחיל תמיד ואומר: ראש הממשלה בורח, הוא לא רוצה לשמוע אותי. מדוע ראש האופוזיציה ברח? איפה הוא? לא יברח איש כמוהו. מה, הוא פוחד?

רן כהן (מרצ):

סותמים לו את הפה. הוא הלך להתראיין.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני רוצה לשאול שאלה.

שר החוץ ש' פרס:

לא, אני לא מסכים. תשאל בסוף. בסוף אענה על כל שאלה. לא באמצע. הגיע הזמן שגם בכנסת יקשיבו זה לזה.

הוא אומר: אבל אנחנו, הליכוד, לא היינו נסוגים מאדמות. מאיפה זה"ל היה נסוג? מהבתיים? מעליות הגג? אני רוצה להבין. כתוב: נסיגה מלאה של הממשל הצבאי מאזורים מאוכלסים. מאיפה הוא ייסוג? מה זאת אומרת, אנחנו בעד אוטונומיה פרסונלית? ואם ערבי מעבד את אדמתו, האם אנחנו רשאים להגיד לו: אתה יודע מה, אתה לא רשאי לעבד? אני רוצה להבין גם את הדבר הזה. הלוא מוכרחים פעם לדבר כמו בני אדם. מה זה פרסונלית? כולם חיילים בצבאו של מארק שאגאל? מרחפים באוויר? אני רוצה להבין פעם. הלוא באמת, יושב-ראש האופוזיציה – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

כל המאחזים – – –

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים. אינני מסכים שאתה תפריע לי. אינני רוצה להיות בחברת לצים.

יוסף בא-גד (מולדת):

אתה מוכר את עם ישראל במצח נחושה. אתה לא מתבייש למכור את נפשך לשטן.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד. חבר הכנסת בא-גד.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

מה אתה קופץ?

קריאות:

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, מספיק, מיצית את קריאת הביניים. מיצית את מכסת קריאות הביניים, חבר הכנסת בא-גד. מספיק.

קריאות:

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, חבר הכנסת כץ-עוז, הוא מיצה את מכסת קריאות הביניים. מספיק.

שר החוץ ש' פרס:

יתר על כן, כדי לסייע – אומר הליכוד בקמפ-דייוויד – בהבטחת ביטחון כאמור, תכונן רשות המינהל העצמי כוח משטרה חזק. אם אנחנו נשארים שם, לשם מה צריך כוח משטרה חזק? אני לא מבין.

רון נחמן (הליכוד):

כמה פעמים תחזור על כך?

שר החוץ ש' פרס:

אבל עכשיו אני רוצה להגיד דבר אחר. אומר לנו חבר הכנסת בנימין נתניהו דבר רציני מאוד: למה אתם מדברים עם אש"ף? חבר הכנסת בנימין נתניהו, אני חושב שאתה צודק במאת האחוזים. עם מי כן לדבר? אני שואל אותך. הלוא אתה עמדת כאן על במת הכנסת ואמרת: אתם אנשים נוראים, מדברים עם אש"ף. עם מי כן? עם אגודת הכפרים? עם מי?

רן כהן (מרצ):

עם אחמד יאסין.

שר החוץ ש' פרס:

אל תפריע לי, באמת. אני לא זקוק לעזרה.

עם מי אתה רוצה שנדבר? או שלא נדבר, זה יותר טוב.

בנימין נתניהו (הליכוד):

על המשטרה כבר דיברת?

שר החוץ ש' פרס:

כן, הזכרתי שאתם הייתם בעד כוח משטרה חזק. אתה קורא לזה עכשיו צבא.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני רק רוצה לשאול אותך שאלה.

שר החוץ ש' פרס:

כן, שאל, בבקשה. אגב, מדוע יצאת?

בנימין נתניהו (הליכוד):

לא ידעתי שאתה – – –

שר החוץ ש' פרס:

אתה לא יודע את סדרי הכנסת? אתה לא יודע שלאחר מכן משיבים?

בנימין נתניהו (הליכוד):

אדוני שר החוץ, לא ידעתי שאתה תדבר.

שר החוץ ש' פרס:

טוב, בסדר, אני מקבל את ההסבר. בבקשה, שאל.

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני מבין – ותתקן אותי, כי אני באמת לא רוצה עוד הפעם לטעות בדברים שאתה אמרת – שאתה אמרת עכשיו, ולא רק עכשיו, שהמשטרה החזקה שדובר עליה בקמפ-דיוויד היא הכוח שאש"ף עומד להכניס לשטח. אני רוצה לשאול אותך – שר המשטרה איננו כאן – על אוכלוסייה של 5 מיליוני אזרחי ישראל יש לנו משטרה חזקה – ואני מוכרח להגיד שלפעמים היא חזקה מדי לפי הדרך שבה היא מתנהגת לאחרונה – ויש לה 17,000 שוטרים; 17,000 שוטרים על 5 מיליוני תושבים. והנה יש לנו 30,000 – 17,000 בעזה ועוד 13,000, ביחד זה 30,000. 30,000 הם לא משטרה. 30,000 על פחות מ-2 מיליוני איש זו לא משטרה, זה צבא.

שר החוץ ש' פרס:

זו שאלה הרסנית.

בנימין נתניהו (הליכוד):

זו שאלה פשוטה.

שר החוץ ש' פרס:

לא, לא, הרסנית. אני אומר לך: הרסת אותי בשאלה הזאת. אבל אני רוצה להשיב לך. למזלנו לא היה ולא יהיה ביישוב היהודי כוח טרוריסטי. בצד הערבי עדיין יש כוח טרוריסטי.

רחבעם זאבי (מולדת):

והם יטפלו בו?

קריאה:

כמו בעזה, כן. כמו בעזה.

שר החוץ ש' פרס:

הם יטפלו בו, והם יעשו את הסדר. זה עסקם מפני שהם חיים שם.

יהושע מצא (הליכוד):

זה המזרח התיכון החדש?

היו"ר ד' שילנסקי:

טוב, רבותי. נשאלה שאלה, ניתנה תשובה. עכשיו שר החוץ ממשיך.

יוסף בא-גד (מולדת):

למה לא מספיקים אקדחים? למה כלי נשק?

שר החוץ ש' פרס:

למען היושר האינטלקטואלי צריך להגיד, שלנו יש גם כוחות אחרים. יש גם מג"ב. יש גם צבא-הגנה לישראל.

אני רוצה להגיד לך, חבר הכנסת ביבי נתניהו, שזה קצת קריקטורה לקרוא למשטרה הפלשתינית צבא. זה צבא? יש להם מטוסים? יש להם טנקים? יש להם טילים? על מה אתה מדבר?

רון נחמן (הליכוד):

יש להם קפצונים.

שר החוץ ש' פרס:

לכן, מה אתה מודאג.

עובדה היא שאש"ף השתלט. אני יודע, יש קלטות. בכלל, אני לא צריך כאן להצדיק את אש"ף או להגן עליו, זה לא תפקידי. אבל קלטות כאלה תמיד נשמעו. מה שהשתנה הוא לא הקלטות אלא הרקורד, המעשים. בפעם הראשונה הממשלה הזו, בחוכמה ולא בטיפשות, על-ידי מתן אשראי ולא על-ידי העמקת חשדנות ושנאה, הביאה לידי כך שחלק גדול מהעם הפלשתיני פרש מן הטרור. אי-אפשר להתעלם. הם טובים יותר מאגודת הכפרים שלך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

סיפורי פרס לילדים מפגרים.

שר החוץ ש' פרס:

היות שיש כאן קהל כזה, אני מספר לך את הסיפור. אתה מעיד על עצמך, לא? אני לא יכול לתקן אותך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

הרי לא אני אמרתי זאת.

יהושע מצא (הליכוד):

אתה מתכוון לצופים בטלוויזיה שהם מפגרים?

שר החוץ ש' פרס:

סוף-סוף עוזי לנדאו כתב אוטוביוגרפיה במשפט. אני לא אתקן אותו ולא אערוך אותו.

יגאל ביבי (מפד"ל):

שר החוץ קורא לחברי כנסת מפגרים.

יוסף בא-גד (מולדת):

אנחנו מפגרים שאנחנו סולחים לו — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, נא להירגע.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת כ"ץ-עוז, אתה אספת הרבה אנרגיה בתקופה שלא היית בכנסת, ועכשיו אתה מוציא הכול. לאט-לאט, לא בבת אחת.

שר החוץ ש' פרס:

צריך קודם כול לדבר עם העם ברצינות באמת ולא רק בסמאות. הליכוד התחייב לסגת, שצה"ל ייסוג, שהממשל הצבאי ייסוג, שהמינהל האזרחי ייסוג – מה יהיה בשטח? הלוא צריך לתת תשובה. מה יהיה שם? אומנם יגידו שאנחנו נסוגים רק פרסונלית. ומי יגן, רוח הקודש? אם נסוגים משכם כדי לקיים בחירות, מי ישלוט שם? אני רוצה להבין זאת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

מי אמר שנסוגים?

שר החוץ ש' פרס:

ובכן, הם הסכימו לאוטונומיה, ביקשו את אמון העם וקיבלו.

עכשיו אני רוצה להגיד על מה התנהל המשא-ומתן. לפי ההתחייבויות שלנו אנחנו היינו צריכים לפנות את האזורים המאוכלסים כדי שהציבור הפלשתיני – אסתכן ואגיד כאן: למען ישראל, למען ביטחונה ולמען שלומה, למען ישראל החזקה פי אלף ממה שאומרים כאן ישראל צריכה להיות המובילה למערכת יחסים חדשים ולא נגררת אחרי יחסים מיושנים. יש לנו הכוח לכך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אמרת משהו נגד סמאות.

שר החוץ ש' פרס:

מי שפוחד, שיפחד. לנו אין פחד לא מהיסטריה פנימית ולא מקרע כביכול. איזה קרע? היום הייתם צריכים ללכת אתנו יד ביד, אתם ממציאי האוטונומיה, אתם ממציאי המשטרה החזקה. אתם לא העזתם להגיד מי יבוא במקומנו. אנחנו אמרנו: צה"ל יבוא. אתם מבקשים מאתנו שאנחנו נצטדק? על מה, מר נתניהו, על כנות? כשאתה חתמת על קמפ-דיוויד, מי היה הצד הכן שלך?

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

הוא לא היה.

שר החוץ ש' פרס:

לא חשוב. אני רוצה להגיד לזכותו של הליכוד, שהוא לקח ריסק עצום. אתם יודעים מתי? בעניין הכנות סוף-סוף הליכוד מצא לו פרטנר כן. אתם יודעים איפה? בלבנון. אתם זוכרים את הסכם השלום שחתמנו עם לבנון? איזה הסכם שלום כן... איזה הסכם שלום משכנע... איזה הסכם שלום יוצא מגדר הרגיל... סוף-סוף יש בליכוד מי שמבחין בין כנות לבין חוסר כנות.

כאן יושבת ממשלה והיא תוביל – תקראו לזה הזיות, תקראו לזה הזיות.

רון נחמן (הליכוד):

פנטזיה.

שר החוץ ש' פרס:

איזו הזיה זאת? שהארגון הגדול ביותר של העם הפלשתיני פרש מהטרור – זאת הזיה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

הוא עובד עלינו.

שר החוץ ש' פרס:

שהוא יושב ומנהל אתנו משא-ומתן – זו הזיה? שהוא מגנה טרור – זו הזיה? שיש שלום עם ירדן – זו הזיה? שהמשק בישראל פורח – זו הזיה? אתם מדברים על הזיות? זה מלל מה שאתם מציעים. שום הצעה רצינית. אתם לא אומרים עם מי לנהל משא-ומתן, על מה לנהל משא-ומתן.

רון נחמן (הליכוד):

דון קישוט וסנשו פנשו.

שר החוץ ש' פרס:

מה היתה הבעיה במשא-ומתן? כדי לסגת מהאזור המאוכלס ולאפשר לפלשתינים ללכת לבחירות ישירות – אגב, בקמפ-דייוויד נאמר בפיקוח בין-לאומי – – –

מאיר שטרית (הליכוד):

אתם לא מקימים מדינה פלשתינית?

שר החוץ ש' פרס:

אם מקימים, אתם התחלתם. לא ניקח מכם את זכות האבות. אנחנו עושים מה שכתוב בקמפ-דייוויד. אם אתם חושבים שבקמפ-דייוויד זאת מדינה פלשתינית, תירשמו אצל רשם הפטנטים. זה פטנט שלכם.

רון נחמן (הליכוד):

אתה יכול להתפקד לליכוד.

שר החוץ ש' פרס:

זה פטנט שלכם. תלכו לרשם הפטנטים.

מר נתניהו, יושב-ראש האופוזיציה, מפריעים לך לשמוע.

מאיר שטרית (הליכוד):

אתה מתנגד למדינה פלשתינית?

שר החוץ ש' פרס:

אם אוטונומיה היא מדינה פלשתינית, אתם מקימיה. לא ניקח מכם זכות אבות, בשום פנים ואופן לא, חס ושלום.

רחבעם זאבי (מולדת):

אל תיקח מאתנו זכות אבות אחרת.

שר החוץ ש' פרס:

האזור המאוכלס בנוי משבע ערים ומ-420 או 450 כפרים. האם הליכוד הציע פעם שנישאר בערים? אני לא מבין מה הוא הציע – שצה"ל יישאר בשכם, ובשכם תהיינה בחירות? זה ההיפך הגמור ממה שהצעתם.

יוסף בא-גד (מולדת):

למה לא?

שר החוץ ש' פרס:

הליכוד לא הציע. עכשיו אני רוצה להגיד מה היה מוסכם והיכן הופר ההסכם. לגבי חברון היתה הסכמה שנקים עיר יהודית ליד עיר ערבית, קריית-ארבע ליד חברון. במקום זה נכנסו לחברון 500-400 יהודים, ובשביל זה – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

שמעת על מערת-המכפלה?

שר החוץ ש' פרס:

אני לא צריך וודקה בשביל לשמוע.

בשביל 400 יהודים צה"ל צריך להחזיק 120,000 ערבים. וכאשר יש יריות – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

מיכאל איתן (הליכוד):

— — —

עוזי לנדאו (הליכוד):

יש לך משהו לומר למשפחות השבויים והנעדרים, שאותם אתם מפקירים?

שר החוץ ש' פרס:

אתך אני לא מדבר. אתה לא מבין על מה מדובר, אין לך מושג.

עוזי לנדאו (הליכוד):

יש לך משהו לומר על המשא-ומתן שלך עם ערפאת?

שר החוץ ש' פרס:

אפשר לבקש את הגנת היושב-ראש?

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת לנדאו.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים שחבר הכנסת עוזי לנדאו יבוא באופן שיטתי בכל פעם רק להפריע. לא מוצא חן בעיניך, צא. מוצא חן בעיניך, הקשב. תפסיק להתפרע.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתה באופן שיטתי מוליך שולל ומרמה את הכנסת.

יוסף בא-גד (מולדת):

שירד מהבמה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד.

יוסף בא-גד (מולדת):

הוא מחלל שם שמים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אצטרך לתת לך אזהרה.

דליה איציק (העבודה):

— — —

יוסף בא-גד (מולדת):

שירד מהבמה. אין מקומו שם.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אני נאלץ לתת לך אזהרה ראשונה.

יוסף בא-גד (מולדת):

שירד מהבמה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אתה צועק ללא הפסק.

יוסף בא-גד (מולדת):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אני נאלץ לתת לך אזהרה שנייה.

יוסף בא-גד (מולדת):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

אולי מישהו יגיד לו שהוא קיבל אזהרה שנייה?

יוסף בא-גד (מולדת):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד. אני אודה למי שיגיד לו שהוא קיבל אזהרה שנייה.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני לא אוותר — — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד. תגידו לו, הוא לא שמע שהוא כבר קיבל שתי אזהרות.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

הוא רוצה לצאת.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אתה לא יושב במקומך. אני מבין שאתה מבקש שאוציא אותך.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני רוצה שהוא ירד מהבמה. אני רוצה שהוא יצא.

היו"ר ד' שילנסקי:

אם אתה רוצה לצאת, אעשה לך את הטובה.

יוסף בא-גד (מולדת):

אני רוצה שהוא יצא.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, לפי התקנון אין לי כל סמכות ואין לי כל סיבה לבקש משר החוץ לרדת מהבמה.
אבל אם אתה לא תשב תיכף – – –

יוסף בא-גד (מולדת):

הוא הורס את מדינת ישראל.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אתה מקבל אזהרה שלישית. קיבלת אזהרה שלישית. אני מבקש ממך לצאת.

יוסף בא-גד (מולדת):

כולם יושבים כאשר הורסים אותנו.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אתה רוצה שהסדרנים יוציאו אותך? אני מבקש מהסדרנים לעזור לך לצאת. אני נאלץ.

אני רואה שחבר הכנסת בא-גד יוצא בעצמו. רבותי הסדרנים, הוא חוסך לכם את העבודה.

(חבר הכנסת י' בא-גד מתיישב על הרצפה לפני שולחן הממשלה)

שר החוץ ש' פרס:

חבורת לצים. עזבו אותו, שישב, זה מתאים לו.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אני מדבר אליך, אתה קיבלת שלוש אזהרות.

דליה איציק (העבודה):

הוא צריך מוסד אחר. המוסד הזה לא מתאים לו.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בא-גד, אני מבקש ממך, אל תאלץ את הסדרנים, הם לא אוהבים לעשות את זה לשום חבר כנסת.

שר החוץ ש' פרס:

זה מחזה פרלמנטרי פר-אקסלנס. שב, שב. אתה רוצה שנביא אוהל, גמל? מה אתה רוצה שיביאו כאן?

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, אדוני השר, רק רגע, על מנת שלא נגיע למצב הזה, אני מכריז על הפסקה של שלוש דקות.

(הישיבה נפסקה בשעה 15:42 ונתחדשה בשעה 15:46).

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, אני מבקש מכולם לשבת. אני מחדש את הישיבה. אני מזמין את שר החוץ. רבותי, עוד דקה וכולם יירגעו. נא לשבת.

רון נחמן (הליכוד):

מה יהיה שמה של ההתנחלות הזאת?

היו"ר ד' שילנסקי:

תתייעץ אתו אחר כך. בבקשה, אדוני שר החוץ.

שר החוץ ש' פרס:

אני הייתי מכבד את עמדת הליכוד אילו היו קמים ואומרים: אין פרטנר, לא צריך שלום, נמשיך ככה. זו עמדה ברורה. הליכוד כל הזמן אומר שאנחנו מובילים שבי את מישהו. לפי דעתי הוא מובל שבי. כשאני משווה את עמדת הליכוד מאז הסכם קמפ-דיוויד ועד היום, נדמה לי שיותר מאשר יש"ע הולכת אחרי הליכוד, הליכוד הולך אחרי יש"ע. צר לי. אין לכם תוכנית. אתם לא יודעים עם מי לעשות. נישאר עכשיו באזורים האלה. ניקח את האזור של הכפרים הערביים. 460, 450 או 420 – אינני יודע בדיוק כמה כפרים ועיירות, בתוכם שזורים עשרות יישובים יהודיים.

אני גם רוצה להגיד משהו לחברים המתנחלים. כל היום הם מדברים על דיאלוג. מה הוא דיאלוג? ממשלה שלא הנחילה אותם במקומות האלה. אנחנו היינו נגד התנחלות באזורים צפופי אוכלוסייה ערבית. אנחנו יוצאים מכלינו שלא להוריד התנחלות אחת, אנחנו יוצאים מכלינו להבטיח ביטחון לכל מתנחל, וכל היום הם באים בטענות. איזה טענות יש? זו לא התוכנית שלנו שאנחנו מגשימים. אנחנו מכבדים תוכנית שלא אהבנו, שהיינו נגדה, ואנחנו עושים זאת בשביל קרע בעם?

כל העניין הזה, אני בטוח שגם רוב חברי הליכוד יסכימו אתי, ההיסטוריה הזו שירימו יד על הדמוקרטיה, שיאיימו עלינו במשהו שאיננו דמוקרטי, אתם שותפים לדבר זה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתם אנטי-דמוקרטים.

לימור לבנת (הליכוד):

אתם סותמים פיות.

דליה איציק (העבודה):

עוזי לנדאו (הליכוד):

ואפילו לא אש"ף, לא גוז'נסקי, לא דראושה ---

שר החוץ ש' פרס:

אנחנו שואלים את הליכוד: לאן פניכם? לא שלום, בסדר. לא אש"ף, בסדר. לא קמפ-דייוויד, בסדר. תגידו לאן אתם רוצים להוביל את העם. אם משהו מאיים על העם ועל ביטחוננו ---

עוזי לנדאו (הליכוד):

--- אתם ממשלה שאין לה רוב --- אתה רוצה להתכחש ---

שר החוץ ש' פרס:

אפשר לבקש מחבר הכנסת עוזי לנדאו שלא להפריע? הוא בא הנה רק להפריע. אני לא מסכים.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מבקש מחבר הכנסת עוזי לנדאו וגם מחבר הכנסת כ"ץ-עוז – – –

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים. זכותי לדבר בכנסת בלי ההפרעות שלך.

עוזי לנדאו (הליכוד):

בלי הציזבטים שלך.

שר החוץ ש' פרס:

אל תעשה מהמקום הזה כאן מהומה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שר החוץ לא מדבר לעניין. דבר לעניין וביושר, אף שקשה לדרוש זאת ממך.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, גם אתה כבר מיצית את מכסת קריאות הביניים להיום.

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת לנדאו, אני מבקש.

שר החוץ ש' פרס:

מה אתם מציעים לביטחון העם? שנישאר לנצח בשטחים האלה? מה אתם מציעים להבטחתה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית?

לימור לבנת (הליכוד):

תלכו הביתה.

שר החוץ ש' פרס:

אתם לא מציעים דבר. אתם לא מציעים פרטנר, אתם מתכחשים למה שהצעתם.

עכשיו נוצר מצב. על מה ישבנו עכשיו 40 שעות עם ערפאת? וגם לערפאת יש בעיה. אני אגיד מה היא. אם הוא הולך — — —

עוזי לנדאו (הליכוד):

האדבוקט של ערפאת, הפרקליט של ערפאת.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אתה לא יכול להגיב על כל משפט.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מזלזל באיש, אפילו לא במי שמעליל כל הזמן.

עוזי לנדאו (הליכוד):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, יש לך עוד חברים שיכולים לקרוא קריאות ביניים אם הם רוצים. אבל אתה לא יכול — — —

שר החוץ ש' פרס:

אי-אפשר כך, אדוני היושב-ראש. אני מבקש שאתה תגן עלי. הוא לא יכול להפריע לי בכל משפט. זה לא נהוג בשום מקום.

היו"ר ד' שילנסקי:

אז אני אומר לו. אתה לא יכול בכל משפט להפסיק את השר.

שר החוץ ש' פרס:

תוציא אותו. אני מבקש לדבר בלי הפרעה. זו זכותי.

עוזי לנדאו (הליכוד):

הוא לא מקשיב לשום דבר.

דליה איציק (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אני איאלץ לתת לך אזהרה. חבר הכנסת עוזי לנדאו, אני מדבר אליך. אני איאלץ לתת לך אזהרה. אני מבקש, אל תביא אותי לכך.

שר החוץ ש' פרס:

מה זה תיאלץ? היית צריך לתת לו אזהרה מזמן.

אני רוצה לשאול: לאן אתם מובילים? מה אתם רוצים שנעשה?

רון נחמן (הליכוד):

זו השאלה שאנחנו שואלים אותך.

שר החוץ ש' פרס:

אני אומר מה שאני רוצה, מדינה יהודית ודמוקרטית. לא ויתרנו על שום דבר שהיה בידינו. ויתרנו רק על לחיות לנצח על חרב. עזה, גם אם נהיה שם עוד אלף שנים, לא תהפוך יהודית. האם ויתרנו על עזה? השתחררנו מחרב, מאשליה, מחוסר מוצא. תקומו ותגידו זאת. ואתם, לאן אתם רוצים להוביל? אנחנו אחראים לביטחון האומה. אז אנחנו יושבים עם ערפאת – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

שר החוץ ש' פרס:

אני לא מסכים, אני לא יכול לגמור משפט.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת לנדאו, קיבלת אזהרה ראשונה. בסדר?

שר החוץ ש' פרס:

אדוני, אני מבקש שיהיה כאן סדר. אני לא יכול לגמור משפט. אתה מתנהג אליו לא בסדר. הוא לא יכול להפריע לי בכל משפט.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מבקש ממך, אדוני השר, אל תיתן לי ציונים.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא נותן לך ציונים. אני מדבר על זכותי.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני חושב שאני מנהל בסדר את הישיבה. נתתי לו אזהרה. אני לא יכול – – –

שר החוץ ש' פרס:

אתה יושב-ראש לא לשם כבוד. אתה תגן על זכותי לדבר.

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני השר, אני לא יכול לעשות יותר מאשר לתת אזהרה. חבר הכנסת בא-גד הגזים – הוצאתי אותו. חבר הכנסת עוזי לנדאו לא הפסיק עם קריאות הביניים – קיבל אזהרה. מה עוד אני יכול לעשות?

שר המשטרה מ' שחל:

אז תוציא אותו ושישב כאן.

היו"ר ד' שילנסקי:

תיגש אליו בשקט ותיתן לו את ההצעה הזאת.

דן תיכונ (הליכוד):

שר המשטרה מ' שחל:

היו"ר ד' שילנסקי:

השר שחל, את ההצעה הזו תיתן לעוזי לנדאו, לא לי.

שר החוץ ש' פרס:

לערפאת יש ברירה: אם הוא משתמש בטרור, הוא לא צריך רוב של פלשתינים. אם הוא מנהל משא-ומתן, הוא זקוק לדעת קהל. ויש לו גם כן הבעיה הזאת: או רובה או רוב. ועל כן, כשאנחנו יושבים ומדברים, הוא שואל: הלוא הסכמתם בקמפ-דיוויד שצה"ל יפנה את האזורים המאוכלסים. מדוע התחרטתם? ואז אני מסביר לו.

ואני רוצה להגיד: אני לא בא בשום גאווה כאן, ואני מכחיש בתוקף שאנחנו התגברנו עליו. יש לו בעיות קשות, לנו יש בעיות קשות. אמרתי לו את האמת. אמרתי לו: אם צה"ל לא יהיה אחראי לאזור B, יש סכנה של שפיכות דמים. ומתוך אחריות עליונה לחיי המתנחלים, גם לחיי הערבים, אנחנו רוצים להיות אחראים לביטחון. זה לא עניין של מיקח וממכר. לא זייפנו. גם לא הייתי תגר בשוק. אמרתי לו את האמת. ואם אתם חושבים שיש פתרון לחברון – אין פתרון לחברון. גם אנחנו לא נוכל להגיד: לנצח, בגלל 400-500 יהודים, נשמור 120,000 ערבים בעוצר, ללא בחירות.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אבל יש שלום.

שר החוץ ש' פרס:

ובכן, יש לנו בעיות אמיתיות. ואנחנו לא קלי ראש, ולא הלכנו לכופף ידיים, ולא הלכנו להתכחש למה שאמרנו, כמוכם. אתם הייתם בעד אוטונומיה? תגידו. אתם הייתם בעד משטרה? תגידו. אתם הייתם בעד פינוי מאזורים מאוכלסים? תגידו. מה אתם באים אלינו? נכון, אנחנו הלכנו עם אש"ף לא מפני שאנחנו השתנינו. אש"ף השתנה. לא יעזור שום דבר. תצטט אלף פעמים – – –

זאב בנימין בגין (הליכוד):

איפה האמנה הפלשתינית?

שר החוץ ש' פרס:

מר בגין, אני מקבל אינפורמציה מהמוסדות שנותנים אינפורמציה. האינפורמציה שאני מקבל היא, שה"פתח" הפסיק את הטרור, וגם נהרגו לו אנשים במלחמה בטרור. לא יעזור לך שום דבר.

רון נחמן (הליכוד):

מה עם האמנה הפלשתינית?

זאב בנימין בגין (הליכוד):

ערפאת מסית לרצח, ואת הביצוע הוא משאיר ל"חמאס". אתה יודע זאת.

שר החוץ ש' פרס:

אני לא יודע זאת.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

— — —

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — —

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד לחברים בהתנחלויות: איזה טענות יש להם אלינו? אנחנו הורדנו אותם בכוח הזרוע? אנחנו ויתרנו על זכותם להתקיים? אנחנו הקלנו ראש בביטחון? עכשיו לוקחים מיליארד שקלים להבטיח דרכים, להבטיח אמצעי ביטחון. איזה מין דברים אלה? מה זה דיאלוג?

לימור לבנת (הליכוד):

רון נחמן (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

במקום שיש"ע יהיה קרון ברכבת עם קטר של הליכוד, הליכוד הפך, לצערי הרב, קרון ברכבת עם קטר של יש"ע, רכבת שנוסעת על לא-מסילה, על לא-דרך, ללא כיוון, ללא תוכנית. אתם מדברים על ליפול בשבי? אתם נפלתם בשבי של יש"ע, נפלתם בשבי של ההקצנה הגדולה ביותר בתולדות המדינה.

לימור לבנת (הליכוד):

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא ברכבת של ערפאת.

מיכאל איתן (הליכוד):

מה התוכנית שלכם? התוכנית שלכם היא להקים מדינה פלשתינית.

שר החוץ ש' פרס:

חברי הכנסת, מה שעשינו הוא עדכון של מצב שלא אנחנו יצרנו אותו. עשינו עדכון כדי להבטיח חיי אנשים. לא הלכנו לבזאר לקנות ולמכור. רצינו שחיי המתנחלים יהיו מאובטחים, רצינו שחיי הפלשתינים יהיו מאובטחים. אני בטוח שכל חברי הבית כאן לא אוהבים כינון ישר של יחסים בין יהודים לבין ערבים. אף אחד לא אוהב זאת. ואנחנו לא רוצים כינון ישר. אנחנו רוצים שמי שיעשה את הכינון ואת הכוונה יהיה רק מי שממונה על-ידי החוק: צבא-הגנה לישראל. אף אחד אחר לא.

רון נחמן (הליכוד):

מה זה כינון ישר?

שר החוץ ש' פרס:

אנחנו לא רוצים שזה יירה על זה. בפשטות. היחידים שיחזיקו רובים עם רשות לירות הם צבא-הגנה לישראל. וצבא-הגנה לישראל תמיד היה ותמיד יהיה אחראי לחיי היהודים ואחראי לחיי הערבים. אין דם זול, אין דם הפקר. אין דבר כזה. לא אנחנו. ואנחנו לא נפחד מאיש.

וכל הסיפורים, הבכי והילל על קרע. היות שיש קרע בעם, אומרים, תן למיעוט לנהל את העם. איזה קרע? איזו היסטוריה? איזה פחד? צה"ל פוחד מהמשטרה הפלשתינית?

צחי הנגבי (הליכוד):

איזה מיעוט? מי המיעוט?

רון נחמן (הליכוד):

איזה קרע? יש אחדות.

שר החוץ ש' פרס:

אני רוצה להגיד בבהירות, דעתנו נחרצת: מהירדן מערבה יהיה רק צבא אחד, צבא-הגנה לישראל. אף צבא אחר לא. אל תזרו פחד, חרדה ורעד ללא יסוד.

80% מן העם, יהודים כערבים, הצביעו בעד אוטונומיה, בעד שלטון עצמי. קראתי את מאמרו של חבר הכנסת שמיר, שאמר: יש הבדל בין האוטונומיה שהציע מר בגין לבין האוטונומיה שאנחנו מציעים. אם יש הבדל, מדוע הוא התנגד לשתייהן? הרי גם לו התנגדת. איזה הבדל יש? היית אז נגד, ועכשיו אתה נגד. מה ההבדל? סימן שזה אותו דבר.

יצחק שמיר (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, אנחנו לא פועלים כמפלגה, אנחנו פועלים כהנהגת עם אחראית שצריכה לקבל הכרעות אמיתיות, שלא יכולה לעשות קוסמטיקה, שלא הולכת שבי אחרי מלל ריק, שמנסה לשנות את המצב, גם את מצבם של הערבים, גם את היחס אליהם. מה אתם חושבים, שלהיות ביחסים שהיינו 28 שנים זה מוסיף אהבה והבנה?

והכנות, חבר הכנסת ביבי נתניהו, נזרעה כאשר אתם חתמתם על הסכם קמפ-דייוויד. אז עשיתם מבחן של כנות וזכיתם.

בנימין נתניהו (הליכוד):

את בגין הזכרת?

שר החוץ ש' פרס:

אני אומר לך: בגין לא היה נואם את הנאום שלך, בשום פנים ואופן לא. תבדוק. הלוא גם אתה, ביבי, ברצינות, מוכרח פעם לבוא ולהגיד בעד מה אתה.

מיכאל איתן (הליכוד):

עד עכשיו לא דיברת ברצינות? רק מעכשיו ברצינות?

שר החוץ ש' פרס:

אתה אומר: אנחנו בעד מינהל עצמי. לא בעד מה – מינהל פוליטי? מה ההבדל? מלים, מלים.

לימור לבנת (הליכוד):

הוא לא בעד מדינה פלשתינית.

שר החוץ ש' פרס:

אתה אומר: אתה בעד ביטחון. איזה ביטחון? צה"ל יוצא, אנחנו נשארים? אתה בעד כנות. ובכן, אני רוצה להודיע לך בשם הממשלה: אנחנו בעד כנות. אתה שומע? כנות. אנחנו בעד ביטחון, בעד ביטחון.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

אתם בעד ביטחון? יש עיר מקלט בעזה. יצרת עיר מקלט בעזה.

שר החוץ ש' פרס:

מה, אתה מלך הביטחון? אתה מחלק כאן רשיונות?

רן כהן (מרצ):

אתה רוצה לחזור לעזה?

שר החוץ ש' פרס:

אין שום עיר מקלט בעזה. אין שום עיר מקלט בעזה.

היו"ר ד' שילנסקי:

רבתי, משני הצדדים וגם מהאמצע.

שר החוץ ש' פרס:

בעזה היינו במלכוד. הרי יצאנו מהמלכוד, ואני לא רוצה להגיד מי עשה יצר המלכוד.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

שר החוץ ש' פרס:

ישבנו 28 שנים ממולכדים – אני לא אומר שזה רק הליכוד, אבל היינו ממולכדים. סוף-סוף יצאנו משם, תודה לאלוהים. אני יודע שג'נטלמן כמו זה שישב כאן באמצע, עשה את ההצגה שלו, אל-בדואי

זאב בנימין בגין (הליכוד):

680 נפגעים מאז נטשתם את עזה.

רן כהן (מרצ):

כמה הרוגים יש בלבנון?

שר החוץ ש' פרס:

אלינו באים אמהות וחייילים ולא רק חברי כנסת ואומרים: רק תמשיכו. בטלוויזיה שלנו הראו מה אמרו עלי כמה מתנחלים.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת כ"ץ-עוז, אתה קורא קריאת ביניים, מחזירים לך מהצד השני ויש מהומה.

שר החוץ ש' פרס:

היות שאני לא צופה בטלוויזיה – אני יודע שגם ראש הממשלה וגם אני, לאן שאנחנו הולכים, באות אמהות ובאים חיילים ואומרים: רק תמשיכו, אל תיבהלו; רק תמשיכו, אל תיבהלו.

עוזי לבדאו (הליכוד):

לנחם אבלים הלכתם? למשפחות נפגעי הטרור הלכתם?

שר החוץ ש' פרס:

אנחנו נמשיך ביושר. לכם אין אלטרנטיבה.

עוזי לבדאו (הליכוד):

אתם הולכים למוזמנים מטעם.

שר החוץ ש' פרס:

אפשר להיות אופוזיציה בלי אלטרנטיבה, עם לא יכול להיות בלי אלטרנטיבה.

עוזי לבדאו (הליכוד):

אתם אופוזיציה לעם ישראל בממשלה שלכם.

שר החוץ ש' פרס:

אתם יכולים להיות בלי אלטרנטיבה, עם לא יכול להיות בלי אלטרנטיבה. צריך להגיד לאן הולכים. ואנחנו אומרים: יש לנו מדינה חזקה ודמוקרטית המתנהגת באחריות ובכבוד לכל בני האדם ורוצה להפוך מצב אומלל של מלחמה למצב חדש של שלום.

אדוני, אני מציע להעביר את הנושא לוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני מציע לשאול את הליכוד. אם הם רוצים מליאה – תהיה מליאה; אם הם רוצים ועדה – תהיה ועדה.

יהושע מצא (הליכוד):

רוצים בחירות. תהיינה בחירות.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, נאמר לי שהוסכם על ועדת החוץ והביטחון.

יהושע מצא (הליכוד):

רוצים בחירות.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, אני מבין שיש הצעה אחת.

מיכאל איתן (הליכוד):

אנחנו הצענו את שלנו. אולי ראש הממשלה לא מכיר את התקנון, אבל כל הצעה היא הצעה לדון במליאה. כדאי להסב את תשומת לבו.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אני שואל מה הליכוד רוצה.

היו"ר ד' שילנסקי:

שמעתי קריאות ביניים. אדוני ראש הממשלה, תרשה לי, אני אכניס פה סדר. חבר הכנסת מיכאל איתן, אתן לך תשובה על שאלתך – – –

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, אני מוכן גם לדיון במליאה, גם לדיון בוועדת החוץ והביטחון. שהאופוזיציה תגיד מה היא רוצה.

קריאה:

אני רוצה – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

אני לא נותן רשות דיבור לאיש.

אדוני שר החוץ, אם אתה מציע הצעה חד-משמעית והיא דיון במליאה, אין שתי הצעות. מה אתה מציע?

שר החוץ ש' פרס:

דיון במליאה. אם האופוזיציה רוצה דיון בוועדת החוץ והביטחון – ועדת החוץ והביטחון.

קריאה:

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

אני לא נותן דבר לאיש. למען הסדר הטוב אנחנו ניגשים להצבעה, רבותי. אני לא נותן דבר לאיש. אני מבקש מכולם לשבת.

זאב בנימין בגין (הליכוד):

— — — ראש הממשלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בני בגין, אודה לך. אדוני ראש הממשלה, לפי הסדר הטוב — — — אני מבקש מכולם לשבת. חבר הכנסת רן כהן. חברת הכנסת דליה איציק, אודה לך אם תשבי.

אני אישית, חבר הכנסת דב שילנסקי, נרשמתי להוריד את ההצעה של חבר הכנסת רן כהן. לא היה מי שיחליף אותי בניהול הישיבה, לכן לפי הסדר הטוב אני לוחץ על הכפתור והגענו להצבעה.

הצבעה מס' 1

רענן כהן (העבודה):

על מה מצביעים?

היו"ר ד' שילנסקי:

סליחה, אני מבטל.

למעשה יש הצעה אחת — — —

מאיר שטרית (הליכוד):

העברה למליאה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת בנימין נתניהו, האם אתה מסכים להעברה לוועדה?

בנימין נתניהו (הליכוד):

אני מבקש דיון במליאה.

היו"ר ד' שילנסקי:

לא מסכים. בסדר.

חבר הכנסת רן כהן, האם אתה מסכים לוועדה?

רן כהן (מרצ):

מליאה.

היו"ר ד' שילנסקי:

בסדר. מי שבעד מליאה, מצביע בעד. מצביעים בעד דיון במליאה או נגד דיון במליאה.

הצבעה מס' 2

בעד ההצעה לכלול את הנושאים בסדר-היום – 53

נגד – 2

נמנעים – אין

ההצעה לכלול את הנושאים שהעלו חברי הכנסת ב' נתניהו ורן כהן
בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

53 בעד, שניים נגד, אין נמנעים. אני קובע שההצעה של חבר הכנסת בנימין נתניהו וההצעה של חבר הכנסת רן כהן עוברות לדיון במליאה במועד שייקבע.

הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת

היו"ר ד' שילנסקי:

הודעה ליושב-ראש ועדת הכנסת.

חגי מירום (יו"ר ועדת ההכנסת):

אדוני יושב-ראש הכנסת, חברי הכנסת, אני מבקש להודיע כאן על ישיבת ועדת הכנסת שתתכנס בשעה 16:30 לדיון בהתנהגות חבר הכנסת בא-גד. אני מבקש מחברי הוועדה להתאסף ב-16:30 בחדר הוועדה. תודה רבה.

הסכנה מפני מרי והמרדה של חלק ממחנה הימין העלול לערער את שלטון החוק בישראל

היו"ר ד' שילנסקי:

הסעיף הבא על סדר-היום: הסכנה מפני מרי והמרדה של חלק ממחנה הימין העלול לערער את שלטון החוק בישראל. יציג את ההצעה חבר הכנסת רענן כהן.

רענן כהן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, לא אוכל לפתוח את הדיון בלי לגנות את התופעה של חבר הכנסת בא-גד במליאת הכנסת. נדמה לי שאנחנו מאבדים כל כללים דמוקרטיים, נדמה לי שאנחנו מבזים את עצמנו, נדמה לי שאנחנו מורידים את הכנסת, שצריכה להיות גוף מחנך, שאולה. אני קורא לכל מחנה הימין, אני קורא לראש הליכוד לעשות סדר במחנהו. אני מגנה אותו על שלא הגיב כפי שהיה צריך להגיב, כי דבר כזה פשוט מבייש את עם ישראל.

מעשה חמור ומסוכן שאין כמוהו נעשה בישראל בשבוע החולף. מעשה נתעב ואיוולת פוליטית שלא במהרה יישכחו. האופוזיציה הנמצאת במצוקה החליטה לשלח לאוטוסטרדות ולכבישים כמה עשרות פורעי חוק ששיבשו את התנועה בכבישים בשעת העומס. כשעם ישראל מסיים יום עבודה וממהר לשוב לביתו, "זו ארצנו", כך הם קוראים לעצמם, ובשם ארצם הם מוכנים לשבש את החיים ולפעול נגד החוק, נגד סמכותה של הממשלה שזכתה ברוב. קבוצה של אנרכיסטים, חבורת בריוני רחוב המנסה להשליט עלינו את עריצות המיעוט.

אתמול כבר שמענו קריאה גלויה למרי אזרחי, למרד, לאנרכיה. פרופסור הלל וייס, מחוג הפרופסורים לחוסן מדיני, קורא, לא פחות ולא יותר, לגייס אלפים כדי להטיל מצור על משרד ראש הממשלה, לשבש את פעילות הממשלה ולחסום את התנועה בכבישים. אם זו לא הסתה, אני שואל מה היא הסתה.

זה חוג של חסר מדיני ולא חוסן מדיני. אבל היום אני מפנה אצבע מאשימה לא כלפיהם אלא כלפי מנהיגיהם, כלפי מי שמסית אותם וממשיך להסית אותם בכל הזדמנות – חלק ממחנה הימין ובראשם ראשי הליכוד, במיוחד כלפי מי שעומד בראשו, בנימין נתניהו.

שבוע חלף מאז. מר נתניהו, שמעתי את חבריך לספסל, חבריך עתירי הניסיון הפוליטי והדמוקרטי, מביעים את הסתייגותם הנחרצת – ואני מתכוון לחבריך חבר הכנסת בני בגין וחבר הכנסת דן מרידור, שמיהרו להבהיר שזו אינה ארצם, וכי ממשלה לא מפילים ברחוב. אבל את קולך המגנה, אדוני חבר הכנסת ביבי נתניהו, לא שמעתי עד לרגע זה.

הם יוצרים מרי ואנרכיה. תאוות השלטון שלהם אין לה גבול. האם בשם המחאה הכול מותר? איפה היה קולך, אדוני יושב-ראש האופוזיציה? עד מתי תגמגם? גם כשאתה רואה קבוצה של פנאטים נשכבת על האוטוסטרדות, מבעירה צמיגים ובזה לחוק, לסדר ולשלטון, גם אז אינך יכול לגנות? אתה אפילו לא מוצא לנכון לגנות?

כך פועל מנהיג אחראי, רציני ושקול הרוצה להיות ראש ממשלה? מנהיג העומד בראש האופוזיציה? האם שוב אתה מגלה שאתה טירון פוליטי? האם פרק הטירונות שלך לא נגמר?

כל ניסיון שלך לנגוס בערכי החוק והדמוקרטיה רק מקרב אותנו אל הניצחון, אל הבוחר השפוי המבין שגם למחאה יש גבול, שגם לאופוזיציה יש אחריות. אתה איבדת, לצערי, אותה אחריות, ותישפט על כך ביום הבחירות.

מי שעניו בראשו יראה את גודל הטעות, את חוסר ההבנה, את חוסר הבגרות הפוליטית שלך, את העובדה שאתה חי בעבר ומסרב להכיר בהתפתחות המדינית.

אם אתה רוצה דוגמה לאחריות לאומית – אתה צעיר בגיל ובניסיון, ואני אתן לך דוגמה: ב-26 באפריל 1982 פינה מנחם בגין, זיכרוננו לברכה, את כל סיני, את העיר ימית ועוד 15 מושבים בחבל-ימית נעקרו מהקרקע. היו גם אופירה, די-זהב ועוד. זה היה קשה, זה היה טרגי, אך האופוזיציה דאז שהיום בשלטון הגיבה באיפוק, גילתה בגרות פוליטית, הבנה, תבונה ואורך רוח. אם היתה ביקורת, היא נשמעה בצורה מכובדת, מאופקת. לא גייסנו פורעי חוק, לא הסתנו ל אלימות, לא חסמנו צירים, לא הבערנו צמיגים ברחובות ולא השתלטנו על אדמות המדינה.

חשוב לא פחות – לא ערערנו על זכותה של הממשלה דאז לקבל הכרעות דמוקרטיות. לא הטלנו ספק בשלטון החוק.

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, כנסת נכבדה, אני רוצה להזהיר את חברי האופוזיציה: הגיעה השעה לקבל הכרעה, להחליט אם אתם מסיתים ומתסיסים למרי ולאנרכיה, אם אתם מאמצים אליכם פורעי חוק, או שאתם מגלים אחריות לאומית ומתנהגים כאופוזיציה שנאבקת על דעתה בכנסת, בקלפי, ולא ברחובות.

אם אתם זקוקים לתזכורת נוספת, צאו וראו מה קרה למפלגת התחיה, שנעלמה מהמפה הפוליטית, לפחות בחלקה. הסיבה לכך היתה, שמנהיגיה לא ידעו היכן לעצור, לא ידעו מה הוא הקו האדום שאסור לחצות אותו.

בימים הקשים האלה שמעתי לא אחת ממנהיגי הליכוד, שאין לנו רוב בעם, שאין לנו סמכות לויתורים, שאין לנו מנדט מהעם; והגרועה והמסוכנת מכל האמירות – שאסור לקבל החלטות על חודו של קול, או על חודו של הקול הערבי. מעבר לאמירה הגזענית, יש כאן סכנה לדמוקרטיה. מה פירושו של הטיעון הזה? הרי החלטות היסטוריות התקבלו במדינתנו על קולות בודדים בלבד. מדינת ישראל הוכרזה על חודו של קול, קולו של משה שרת, זיכרוננו לברכה. מדוע אי-אפשר לעשות שלום על חודו של קול?

אני מציע לידידי באופוזיציה לחדול מההסתה, לחדול מקריאות לא-דמוקרטיות, לחדול מהניסיון הנואש לערער את סמכותה הלגיטימית של הממשלה הנוכחית. אני קורא מכאן לביבי נתניהו, שלא מפסיק להתסיס, וגם לאחרים, לגלות אחריות ותבונה. עליכם להבין, שדמוקרטיה אין פירושה אנרכיה; שקולו של המיעוט ראוי שישמע, אך אסור שיכתיב בעריצות את פעולת הרוב. עליכם להבין, שאם תנסו לפגוע בשלטון החוק או בערכי הדמוקרטיה, תפגעו, בסופו של דבר, בעצמכם. הדמוקרטיה מועידה לכל אחד מאתנו תפקיד, קואליציה ואופוזיציה. היזהרו לחרוג מאותם גבולות.

בניגוד אליכם, פניתי ביוזמתי לנשיא המדינה וביקשתי שיזמין אליו את כל ראשי הסיעות בבית, במטרה למנוע את הקיטוב בעם, במטרה לשמור על אחדות, לקרוא לאיפוק. אני מקווה שהמפגש יתקיים בקרוב ובהשתתפותם של כל ראשי האופוזיציה.

הממשלה הזאת הצליחה והיא תמשיך להצליח במאמציה להביא לעם ישראל שלום עם ביטחון. עם ישראל מתבונן ומתרשם. הוא רשם לעצמו את הישגיה של הממשלה הזאת בחינוך, בכלכלה, בתשתית. הוא רשם לעצמו ירידה מ-12% אבטלה ל-7%. הוא רשם לעצמו ירידה מאינפלציה של 14.5% לאינפלציה חד-ספרתית של 8%.

אדוני היושב-ראש, ברשותך, אני רוצה לסיים בכמה משפטים.

רחבעם זאבי (מולדת):

חבר הכנסת כהן, אפשר לשאול אותך שאלה?

רענן כהן (העבודה):

אם היושב-ראש ירשה, ברצון.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מצטער, זמנו תם. אתה תשאל אותו, והוא יצטרך לענות. חבר הכנסת רענן כהן, אתה סיימת?

רענן כהן (העבודה):

לא, יש לי עוד כמה משפטים.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מצטער, יש לו עוד כמה משפטים, אינני יכול.

רענן כהן (העבודה):

ההתנחלויות היו נגד החוק, והמניעים משניים. הפעולה נגד שוטרי ישראל ונגד צה"ל היא פעולה נגד החוק, ומטרותיה משניות. חסימת עשרות צמתי תנועה בשעות העומס היא בוודאי פעולה מתריסה נגד החוק, ומניעה אינם חשובים. החוק הוא יסוד קיומנו. כל אחד מאתנו חייב בכיבוד החוק ובגינוי כל מעשה שבניגוד לו.

הכנסת חייבת לצאת בקריאה משותפת לכל המפגינים, לכל המחנות, ולהבהיר שפגיעה בחוק עלולה להתפתח לממדים שיצאו משליטה עד כדי ערעור אושיות המדינה.

אדוני היושב-ראש, בסיום דברי אלה אני מבקש לברך את ראש הממשלה, את שר החוץ ואת יתר חברי הממשלה על דבקותם בתהליך השלום ועל תבונתם המדינית. אני משוכנע, שהסכם טאבה, כמו חוזה השלום עם ירדן, יביא לנו שלום וביטחון כאחד. אני משוכנע שעם ישראל גם הוא יעריך זאת כראוי. כל הסכם שהממשלה הזאת תעשה יבוא לאישור הכנסת, כפי שעשינו עד כה. תודה, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

לפני שאנחנו ממשיכים, אני רוצה תיקון לפרוטוקול. בהצבעה שהיתה אחרי הצעתו של חבר הכנסת בנימין נתניהו ואחרי הצעתו של חבר הכנסת רן כהן המכשיר סימן שחבר הכנסת סאלח טריף מנהל כאילו את הישיבה, ולכן הצבעתי נרשמה על שמו של חבר הכנסת סאלח טריף. לכן אני מבקש לרשום, שבמקום שכתוב בהצבעה הקודמת שחבר הכנסת סאלח טריף הצביע בעד – זה לא היה חבר הכנסת סאלח טריף אלא חבר הכנסת דב שילנסקי.

שר המשטרה מ' שחל:

צריכים להצביע אם זה נכון או לא.

היו"ר ד' שילנסקי:

בעניין זה אנחנו סומכים זה על זה בלא ערעור.

סכנה לקרע בעם ואיומים באלימות כנגד תושבי יש"ע ותומכיהם מצדם של חוגי ממשלה ומפלגות הקואליציה

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני, בבקשה, הזמן לרשותך.

רפאל איתן (צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, מתנהל מירון מעניין שלשם כבוד מכנים אותו משא-ומתן.

הערבים מכריזים על שאיפות, יעדים, מטרות וכיווני דרך, והטירונים שמולם, ללא מגמה ברורה, בלי יעדים מוגדרים, רק לשמר את הבדיחה הזו, שההצגה לא תיקטע, חס וחלילה, לפני מועד הפיצוץ, שהכול יודעים שיתרחש. אבל משתתפי הטרגי-קומדיה הזאת לא מבינים שהחדר האטום נפרץ, ובשעת המשבר תוצג המדינה עם בגדי המלך החדשים, והבדרנים המתרוצצים הלך ושוב, החובטים ברוח תזזית על תופים סדוקים כדי למשוך תשומת לב ולהחניף לקהל הניצב בצדי הדרך, גם הם עדיין לא מרגישים במעורמיהם, כי עונת הקיץ בעיצומה. אבל אך יגיע החורף, והקור יצבט בבשרם. או אז ייווכחו לדעת שנשארו ללא בגד ונכס לכסות, והצד השני הסתלק לו עם סמרטוטיהם.

הממשלה בעיוורונה, ברפיון חושיה, בהתבדלותה מהעם מתנהגת כאילו אין עם, אין ארץ, עדר ללא רועה, כי הרועה מבלה באוהלי קידר.

הממשלה דוחפת את הציבור למלחמת אחים, כי אינה דוברת אמת אשר לעתיד, מתכחשת להבטחותיה לפני הבחירות ומערערת בהתנהגותה את הביטחון האישי והכללי. וכאשר הביטחון מתערער, יקומו אנשים וייקחו את הביטחון לידיהם, ומולם יתייצבו חמומים אחרים, והלחיצה השנייה על ההדק לא תאחר לבוא. דבר זה צריך למנוע בכל מחיר.

כדי למנוע ריב אחים חייבת הממשלה, ולא אגודות מתנדבים, לשנות את מדיניותה והתנהגותה, גם אם אין השינויים הללו חופפים את מעשיה עד היום. ריב אחים חמור שבעתים.

מה מאיץ בכם? מה תחסרו אם ייעצר התהליך עכשיו, תבדקו היטב את יעדי הערבים, למה הם מצפים בהסדרי הקבע? מדוע להמתין לפיצוץ על זכות השיבה, כאשר 12,000 שוטרים כבר מוצבים בצירי התחבורה ובשטחים השולטים החיוניים? מה בעצם תורמים לנו, למדינת ישראל, הסדרי הביניים, שיחות, פגישות, טרור, קביעת עובדות? הרי לערבים יש שכל, עורמה, נחישות וחוש תגרנות עשרת מונים מאשר לפקידים שמולם. הם לא ממתנים לפשרות על מיליון פליטים, כי אצלנו יתחילו לעסוק במספרים ולא בעקרונות ציוניים לאומיים שאבדו לצדי הדרך.

בשקט בשקט חוצים פועלים, כביכול, את מעברי הגבול מירדן, בעיקר בגשר שיח' חוסיין. חלקם חוזרים בערב היום אל מעבר לירדן וחלקם נטמעים באוכלוסייה הערבית ונעלמים. מי הם? כמה הם? היכן הם? אולי חלקם הם מארגני מחתרת, מפקדי קומנדו, מנהיגי כנופיות טרור? אולי. ומי ניצב מול האולי הזה? האם זה בלתי אפשרי? האם לא כך היינו נוהגים אנחנו במצבם? תלכו לגשר ותבדקו עם מנהל הגשר מה קורה שם כל יום, כל שבוע.

הדרך היחידה, האמיצה, המכובדת, היא דרך הפנייה אל העם, בבחירות. אם אתם נראים הוגנים וצודקים, העם ייתן לכם מנדט להמשיך, ואם לא – תלכו, תתפנו. בוושה להמשיך במדיניות שונה מזו שהבטחתם, כשאתם יודעים וחשים שהעם פנה לכם עורף, וחמור עוד יותר ומסוכן ה"עידוד" ששואבים מי שהפרתם את דברכם אליהם. ואם אתם נהגתם כך, מה שמותר ללווייתן מותר גם לדג קטן, והתוצאה מי ישרונה, ואתם תהיו אשמים.

היו"ר ע' מאור:

תודה. אני מתכבדת להזמין את השר המקשר, שר המשטרה, השר משה שחל, להשיב על שתי ההצעות במשולב בשם הממשלה. בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

גברתי היושבת-ראש, כנסת נכבדה, על-פי סדר-היום של הכנסת היינו אמורים לדון בנושאים שהועלו על-ידי חברי הכנסת רענן כהן ורפאל איתן, ואלה כותרותיהם: סכנה מפני מרי והמרדה של חלק ממחנה הימין העלול לערער את שלטון החוק בישראל – הצעה שהוגשה על-ידי חבר הכנסת רענן כהן, וסכנה לקרע בעם ואיומים באלימות כנגד תושבי יש"ע ותומכיהם מצדם של חוגי ממשלה ומפלגות הקואליציה – ההצעה השנייה של חבר הכנסת רפאל איתן.

האמת היא, שהנושאים האלה הם נושאים נכבדים כשלעצמם. באווירה אינטימית זו, שבה אחד משני חברי הכנסת המציעים אמר את דברו והלך, כי הוא יודע את התשובה, חבר הכנסת רענן כהן איננו זקוק לתשובת הממשלה, וחבר הכנסת השני, חבר הכנסת רפאל איתן, בהפסקה בשיחה בינו לבין עמיתו חבר הכנסת בדש, שניהם נשארו השומעים היחידים, ולאחר שחבר הכנסת בא-גד הפסיק את ההתנחלות שלו – –

דן תיכון (הליכוד):

— — —

פיני בדש (צומת):

למה בהפסקה?

שר המשטרה מ' שחל:

— — וחבר הכנסת דן תיכון בלבד את היוצרות בכך שהכין את עצמו למעבר מימין לשמאל, וחבר הכנסת בא-גד כבר הפסיק את ההתנחלות שלו – לא ידעתי שבמולדת מתכוננים לפר"ימריס; צריך לבלוט, לכן הוא עשה את המעשה. מכיוון שאנחנו כבר נמצאים כאן, ראוי הנושא הזה שנדון בו בצורה נכבדה, בכובד ראש, כי אני מאמין באמונה שלמה שאנחנו מדברים על אחת הבעיות החמורות ביותר שנתגלו בתוכנו – השאלה של מרי, השאלה של אי-ציות לחוק, השאלה של ההטפה הזאת ששומעים לעתים מכאן ולעתים מכאן: אם לא שומעים בדעתי, אני אקח את החוק לידיים, ארמוס אותו ואעשה מה שאני רוצה.

אני אינני משלה את עצמי ואפילו אינני מתעלם ממצאות שיש בה לעתים מטען רגשות עצום בדברים כואבים ביותר. אני מסכים בהחלט שהבעיה שאנחנו מתייחסים אליה יורדת עמוק מאוד לרגשות שמאז ומתמיד היו חלק מההווי של העם היהודי. ארץ-ישראל איננה סוגיה של מה בכך, זה לא עוד נושא בסדר-היום.

אבל אני יודע גם עוד דבר אחד, והוא, שבעיניו של יהודי מאמין ארץ-ישראל לא היתה בבחינת החומר שמקדש את הכול. אגב, מעולם לא קידשנו את החומר מעל לאמונה ולתפיסה שלנו. העם הזה החזיק מעמד אלפיים שנה בגלות בלי שתהיה לו פיסת ארץ משלו, ויהודי מאמין אין לו בעניין הזה כל זיקה או התייחסות. אני שומע את היהדות הציונית הדתית אומרת: ארץ-ישראל קדושה, בשום פנים ואופן, מי שמוותר על עיר אחת פוגע עד כדי בוגדנות. הם אינם קוראים לא את התורה ולא את מה שהיה. 14 ערים נמסרו לשם שלום, למען שלום, מארץ-ישראל הקדושה, ועשו זאת. דבר זה היה וזה כתוב, אבל הוא נשכח מלבם של יהודים מאמינים, כי הפוליטיקה מניעה אותם.

הסוגיה הזאת, רבותי, באמת מסעירה, והיא היתה צריכה לאחד את הבית הזה מימין ומשמאל, כי היא למעשה ציפור הנפש שלנו, היא הקובעת את אחדותו של העם הזה, לא את אחדותו. יהיו בתוכו דעות רבות מאוד. אנחנו עם פלוגתא מהימים הראשונים שלנו, ונהיה כאלה. אבל אחדותו של עם בנויה על כך שיש בו לכידות המחברת אותו יחד לבל יפגע בדברים השורשיים ביותר, העמוקים ביותר: לא להרים יד נגד חייל צה"ל, לא להמרות את פי המלכות. לבוא ולהגיד: יש רוב דמוקרטי שמחליט.

שמעתי כאן את הרגשות של ראש האופוזיציה. תאמינו לי, באתי עם אוזן פתוחה להקשיב לדברי טעם, לחשוב שאולי הוא חזר, עשה, בדק מה שממשלתו, סיעתו ומנהיגו עשו והכינו בזמנם לעם הזה, תוכנית האוטונומיה, שאנחנו "אוכלים אותה" עד היום. לא. מה שמסעיר את חבר הכנסת ביבי נתניהו הוא רק דבר אחד: המרחק שלו מהכיסא. זה ותו לא. שום דבר אחר, תאמינו לי. ואני אומר לכם, אתם יושבים כאן באמצע: אצל ביבי נתניהו הבעיה היחידה היא הכיסא. הוא יהיה מוכן לאוטונומיה מלאה עם ויתורים, עם הכול, ובלבד להגיע לכיסא.

דן תיכון (הליכוד):

מה ההצעה לסדר, אדוני השר?

שר המשטרה מ' שחל:

לכן דאגה בלבי בהחלט, שבדיון הזה, שחשבתי והתכוננתי אליו, נצא כולנו בקריאה לציבור שרוצה להקשיב, לבוא אליו ולהגיד לו, כי אין הפרת חוק, כי הכול ייעשה באופן לגיטימי, כי ממשלה נבחרת בישראל נבחרת על בסיס דמוקרטי, ויש לכבד אותה ולא כל יומיים לקרוא לה לבחירות.

חבר הכנסת רפאל איתן, זאת לא שיטה במשטר דמוקרטי לבוא ולהגיד: לא מקבלים את עמדתך, בואו נלך לבחירות. איזה מין תהליך זה? באיזו מדינה זה קיים?

חבר הכנסת פני בדש, אני רואה שאתה לא יכול להתאפק. אני אבקש רק מהיושבת-ראש, מכיוון שהיא קפדנית במיוחד בשעון שלה כלפי, זה אני אומר מראש – –

היו"ר ע' מאור:

אדוני השר, תחושתך תהיה לי לעזר כשיעלו תחושות כאלה של חברי האופוזיציה.

דן תיכון (הליכוד):

כל הלילה הכנת נאום ועכשיו אתה לא יכול – – –

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת בדש, בבקשה.

פיני בדש (צומת):

יש תחושה קשה מאוד בקרב 150,000 איש, שלא מדברים אתם, לא מתייעצים אתם, לא אומרים להם מה הולך להיות. הנושא של חוסר הוודאות הוא שמשפיע. תחשוב מה היה קורה אילו אתה היית באיזה מקום והיו דנים בגורלך ואתה בחוסר ודאות. יש גם תחושה, שלא שומעים אותם ורומסים אותם. אסור לרמוס אנשים ולהביא אותם לפינה.

רון נחמן (הליכוד):

אין להם תחושה. יש להם ידיעה.

היו"ר ע' מאור:

בבקשה, אדוני השר.

פיני בדש (צומת):

זה מביא למעשי ייאוש.

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת פני בדש, מאחר שאני לפחות יכול להעיד שראיתי אותם בצאתם משתי פגישות עם ראש הממשלה – לא השתתפתי בפגישות – אני יכול לבוא ולהגיד, שאין זה נכון שלא דיברו אתם. אני יכול לומר לך, שאני אישית נפגשתי אתם פעמיים עד כה, ואני עומד לבקר חלק מהם בגוש-עציון בשבוע הבא.

אני אומר לך, שגם הם איבדו, לדעתי, את הרסן. המנהיגות הפורמלית של אנשי יש"ע איננה שולטת. אני לא רוצה להזכיר את הדברים, היא בעצמה נמצאת במבוכה. השיחות אתם, אגב, הן שיחות יוצאות מן הכלל. לעולם לא אבוא ואגיד מלה אחת על יהודי שעושה את מה שהוא עושה מתוך אמונה במעשהו. אני מעריך ומכבד את תושבי יהודה ושומרון.

אגב, אני נותן בהם גם אמון מלא. ממשלות שחבר הכנסת רפאל איתן היה חבר בהן לא סמכו עליהם ולא גייסו אותם למשמר האזרחי. אני גייסתי אותם, כי לדעתי הם אנשים הגונים, אנשים בדיוק כמוני.

יש להם בעיה. יש צורך לדבר אתם. אני אומר לך, אני לא יודע איך אפשר להעביר את המסר הזה, שהממשלה הזאת יושבת יום ולילה על בעיה אחת: איך היא תבטיח את ביטחונם. כל ההשקעות, כל ההכנות, כל הדברים מיועדים רק למטרה אחת.

אבל אם שאלת אותי, ואני מאמין בכנות השאלה שלך, חבר הכנסת פני בדש, תהיה לרגע אחד אתה האיש שצריך להחליט ויש לך הנתונים האלה: יש לך הסכמי קמפ-דייוויד, שקבעו שיש לעזוב ממשל צבאי, מינהל צבאי, המינהל האזרחי. צה"ל ייערך במה שנקרא specific military locations מוגדרים. אין שם בכלל אמירה שממשלת ישראל אחראית לביטחונם של התושבים. בכלל אין התייחסות לביטחון הפנים. יש איזה אחריות מעורפלת, לא לבד, לביטחון החוץ יחד עם מצרים.

פני בדש (צומת):

שר המשטרה מ' שחל:

חבר הכנסת בדש, אני שואל אותך שאלה ששאלתי את עצמי והתלבטתי בה, ואני אומר לך: אם כל אחד – אופוזיציה, קואליציה, מימין ומשמאל – ישב ויעשה את חשבון הנפש שלו, לפחות ידע על מה הוא מדבר. הוא רשאי להמשיך להחזיק בדעה, אבל הוא ידע, לפחות, על מה הוא מדבר. אלה נתוני הבסיס. אלה ההסכמות שנתנה ממשלה בישראל בשנת 1979 עם רוב של בקושי 10,000 קולות, עם רוב בכנסת שהיה מעורער עם חתימת גאולה כהן אחרי חתימת הסכמי קמפ-דייוויד. ואמר כאן מנחם בגין בהצעת אי-אמון שבה היו לו 58 מול 58, לא היה לו רוב, הוא אמר בצורה מפורשת: כל עוד יהיה קול אחד אני אחליט על הורדת ימית, אני אחליט להוציא צבא. והוא עשה זאת.

אתה יודע מה ההבדל? ההבדל הוא רק בדבר אחד: אנחנו היינו אז באופוזיציה ולא אתם, לא הימין, ואנחנו שמרנו כעל בבת עינו על האחדות בעם הזה. אתם שוברים אותה, ואתם שוברים אותה לא רק בכך שאתם משתתפים בהפגנה אלא – חבר הכנסת פני בדש, אתה יודע במה? – אתם שוברים

אותה בכך שאתם לא אומרים מלה על השלטים שעליהם כתוב: רבין בוגד. אתם שוברים אותה כאשר אתם מאפשרים לילדים תמימים, נחמדים, יוצאים מן הכלל, לקום ולצעוק: בדם ואש נפדה את רבין.

אבנר חי שאקי (מפד"ל):

הגבנו על כך.

שר המשטרה מ' שחל:

תן לי להמשיך.

פיני בדש (צומת):

היתה תגובה שלנו לא לעבור על החוק.

שר המשטרה מ' שחל:

פשע הוא מבחינת ההורים לקחת ילדים בחופש, בני שש ושמונה, ואני רואה אותם, וללכת עם שלטים ביד – מוות לרבין, או רבין פושע, או ממשלת רוצחים. זו הבעיה האמיתית. זה הנושא שמונח כאן על סדר-היום. זה הדיון שצריך להתקיים.

אני רוצה להגיד לך עוד דבר אחד. יושב כאן ידידי ומורי חבר הכנסת אבנר שאקי. עברתי אתמול בלילה – אני אוהב לעיין במה שקרה. לנגד עיני – סליחה, רענן, אני עונה לך – לנגד עיני הדיון שהיה כאן ב-2 במרס 1982, ז' באדר התשמ"ב. חשכו עיני. שם נאמרו דברים על-ידי חבר סיעתך, חבר הכנסת חנן פורת, שהרים יד. והיה זה חבר הכנסת מנחם בגין שמדבר בכאב לב חזק ביותר בעניין פינוי ימית.

הוא אומר לו: "אדון פורת, אתה לא תלמד את חבר האנשים הזה מה זאת ארץ ישראל". והוא אומר לו: "לאן אתם מוליכים בדרך זו? איך אתם משחיתים את המוסר של הדור הצעיר, לומד התורה, תלמידי ישיבות 'בני עקיבא'?" על כך שהוליכו אותם אז נגד הצבא. ואומר מנחם בגין, תשובה לימים האלה: "29 שנים שירתי באופוזיציה. לפעמים כמה חברים שלי עייפו מן הדרך הארוכה, ואני הוספתי ואמרתי להם: רק בדרך אחת – בפתק הבוחר. שום דרך אחרת, רק פתק הבוחר. הגיע היום, ובפתק הבוחר התנועה הזאת קיבלה את האמון להרכיב ממשלה יחד עם שותפים נאמנים. עשינו זאת, ואנו מייצגים את העם, ואנו מנהלים את ענייני המדינה, ואיש במקומנו לא ינהל אותה. זוהי הפילוסופיה של חירות האדם בישראל, שאנחנו נושאים אותה ונישא אותה, עם כל הצער ועם כל הכאב".

זו תשובתי לכם. העם הזה בחר, והוא בחר כנסת. הכנסת הזאת בחרה ממשלה, והיא בחרה את יצחק רבין כראש ממשלה. כל עוד יש רוב בכנסת הזאת הממשלה הזאת תחליט, ואתם תכבדו את ההחלטה הזאת. ולא חנן פורת אז שהרים את ידו ובגין אמר לו: אתה לא תביא לשפיכות דמים בעם.

הדברים אינם חדשים, ואז אמרו, על ימית, שאסון ייפול. אני מציע לביבי נתניהו שיעשה שיעורי בית. אני אומר לך מה אמר הנשיא סאדאת, זיכרוננו לברכה, על נושא ירושלים – ואז לא היו קלטות. אני מצטט מאותו ויכוח. חנן פורת אומר: הוויכוח איננו על חבל ימית בלבד, הוא על לבה של ארץ-ישראל, על ירושלים. אותם דברים כותב סאדאת במכתבו למועצה המוסלמית העליונה: לא ננוח ולא נשקוט עד אשר נשיב לחיק האסלאם את ירושלים אשר נגזלה ממנו על-ידי הכובש הציוני. קמנו ואמרנו: תבטלו את ההסכם, אל תחתמו על הסכם קמפ-דייוויד? אנחנו הלכנו לרחובות? אנחנו הסתנו? אם היה ביבי נתניהו עושה שיעורי בית, הוא היה מרכין את ראשו.

רבותי, הממשלה הזאת מנסה לעשות טוב יותר את מה שאתם חתמתם עליו, מה שחבריי חתמו עליו בהסכמי קמפ-דייוויד. היא נותנת אוטונומיה עם חלוקה לאזורים. עם זאת היא קובעת, שחוץ מהערים הערביות, ולא כולן, בלי חברון, אין למעשה שליטה לפלשתינים על כל אזור. 70% מהאוכלוסייה הפלשתינית יהיו למעשה באחריות-על של כוחות צבא-הגנה לישראל והמשטרה.

ולכן אני אומר לכם, שמה שמאיץ את ביבי הוא רק דבר אחד. הוא יודע, שאם הוא לא יגיע לכיסא מהר, הוא יאבד אותו בפעם הבאה. תאמינו לי, גם בליכוד איש לא יבחר בו. הם יודעים שזה נפל. אבל באיזה מחיר הוא רוצה להגיע אל הכיסא? לחלק את העם הזה ולפלג אותו. אתה תיתנו לדבר זה יד?

אני מברך את חבר הכנסת רפאל איתן. אני אומר לך: בשבילי זה היה משב רוח רענן כאשר שמעתי אותו מגנה את התופעה הזאת שחברים מסוימים – לא כולם, יש אנשים הגונים, יש אנשים אחראיים – חלק מהם איננו יודע מעצור.

אני אומר לכם לפני שיהיה מאוחר: נשמור על אחדות העם הזה גם בוויכוח, ונדע לכבד ממשלה נבחרת. בלי משטר דמוקרטי המדינה הזאת איננה מסוגלת ואיננה יכולה בשום פנים ואופן לשמור לא על עוצמתה ולא על החיוניות שלה.

גברתי היושבת-ראש, אני מציע לקיים דיון במליאה. ראוי שכל חברי הכנסת ישתתפו בנושא הזה. אני מציע, שיהיה כאן מצעד של כל 120 חברי הכנסת, נשמע אותם אחד-אחד, שיגידו מה התפיסה שלהם על הדמוקרטיה הישראלית.

היו"ר ע' מאור:

תודה רבה לשר משה שחל. חבר הכנסת רון נחמן מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת רענן כהן. דקה מן המקום. בבקשה. והשר משה שחל יזכור לי שנתתי לך לסיים את דבריך האמיצים והראויים.

רון נחמן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, אדוני השר, אני מבקש להתייחס להצעה של חבר הכנסת רענן כהן. כאשר עובדי התעשייה האווירית חסמו את מסלולי ההמראה בשדה התעופה בן-גוריון, לא שמעתי שמישהו דרש להעמיד אותם לשיפוט מהיר, שמישהו דרש לתבוע מהם את התביעות הנזיקיות העקיפות. והנה כאן, כאשר לא מדובר בשאלות כלכליות של פרנסה ושכר, אלא על חיים ומוות, כל המדינה עליהם, על אויבי המשטר, הלוא הם המתנחלים המתיישבים.

והרי אתה ביקרת ביישובים. רק ראש הממשלה שלך – – –

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

הוא גם ראש הממשלה שלך.

רון נחמן (הליכוד):

– – – אני אומר לא שלנו, כי אתם קוראים – "שרינו".

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

תאמר ראש הממשלה שלנו.

רון נחמן (הליכוד):

גברתי היושבת-ראש, אני מבקש שהוא יפסיק להשתלח.

אברהם כ"ץ-עוז (העבודה):

ראש הממשלה שלנו.

היו"ר ע' מאור:

חבר הכנסת רון נחמן, ראש הממשלה הוא גם שלך.

רון נחמן (הליכוד):

תשמרי בבקשה על הזכות שלי לדבר.

אני מבקש לומר, מפלגה שקוראת לסגל של השרים שלה "שרינו" – זה בדיוק כמו ארצנו. ומי שמוציא את ארצנו, יוציא גם את "שרינו". ואל תיתממו, כולכם.

אדוני השר, אתה בא ליישובים, אתה מדבר עם מנהיגות התושבים. אתה נמצא בקשר עם כולנו, ולכן אנחנו מכבדים אותך. בפעם האחרונה הגיע ראש הממשלה ליישובי יהודה ושומרון ב-1981. מאז רק את הצל שלו ראינו. אז אתה מדבר על הידברות.

היו"ר ע' מאור:

תודה לחבר הכנסת רון נחמן. חבר הכנסת כ"ץ-עוז, לא נותנים אפשרות להסיר רק אם מסתפקים בדברי השר. אם יש הצבעה על דיון במליאה מותר לחבר הכנסת לבקש להסיר. זה הנוהל. להזכיר, הוא הציע להסיר.

אם כן, אנחנו עוברים להצבעה על דיון במליאה. השר קיבל את ההצעות של המציעים.

הצבעה מס' 3

בעד ההצעה לכלול את הנושאים בסדר-היום – 11

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה לכלול בסדר-היום את הנושאים שהעלו חברי הכנסת רע' כהן ור' איתן נתקבלה.

היו"ר ע' מאור:

11 תומכים, אין מתנגדים, אין נמנעים. אני קובעת, שההצעות לסדר של חברי הכנסת רענן כהן ורפאל איתן יידונו במליאה.

בזאת תמה הישיבה המיוחדת של הכנסת.

אני מאחלת לכולם המשך פגרה מוצלח. אני מאחלת לממשלה להמשיך ולהשיג את ההסכם. לאחר הטקס, הכנסת בוודאי תשוב לדין מיוחד בפגרה. שלום לכולם. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 16:48.